EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 20. 9. 2024
COM(2024) 426 final

2024/0234 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o zriadení Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu a poskytnutí výnimočnej makrofinančnej pomoci Ukrajine

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

EÚ je neochvejne odhodlaná podporovať Ukrajinu, ktorej budúcnosť je v EÚ. EÚ podporuje nezávislosť, zvrchovanosť a územnú celistvosť Ukrajiny v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc a neochvejne sa zaväzuje poskytovať jej politickú, finančnú, hospodársku, humanitárnu, vojenskú a diplomatickú podporu[1]. Vzhľadom na stupňujúcu sa ruskú agresiu je potrebné urýchlene konať, aby sa zabezpečilo, že Ukrajina bude mať prístup k zdrojom, ktoré naliehavo potrebuje. Cieľom tohto návrhu je zabezpečiť, aby sa do konca tohto roka zriadil nový mechanizmus na mobilizáciu finančných prostriedkov pre Ukrajinu, a zároveň sa v ňom stanovuje výnimočná makrofinančná pomoc (MFA) na riešenie týchto naliehavých potrieb.

Rusko začalo 24. februára 2022 rozsiahlu vojenskú inváziu na Ukrajinu, ktorá má pre túto krajinu a jej obyvateľov ničivé dôsledky. Nedávna eskalácia brutálnej ruskej vojenskej agresie voči Ukrajine potvrdzuje jeho pripravenosť porušovať základné práva Ukrajiny na nezávislosť, zvrchovanosť a územnú celistvosť v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc a ničiť jej životaschopnosť ako štátu. Statočnosť, odvaha a odhodlanie, ktoré preukazuje ukrajinský ľud pri obrane svojej krajiny, si zasluhujú hlboký rešpekt a uznanie.

EÚ spolu so svojimi členskými štátmi jednoznačne odsúdila konanie Ruska a Ukrajine ponúkla bezprecedentnú podporu. EÚ, jej členské štáty a európske finančné inštitúcie spoločne poskytli Ukrajine a jej ľudu od vypuknutia vojny rozsiahlu pomoc vo výške 118 miliárd EUR. Odráža to záväzok EÚ pomáhať Ukrajine tak dlho a intenzívne, ako to bude potrebné.

Intenzívnejšia agresia Ruska však zvýšila finančné potreby Ukrajiny. Je zrejmé, že budú potrebné dodatočné zdroje financovania zo strany EÚ aj medzinárodného spoločenstva. Potreby Ukrajiny v oblasti financovania na rok 2025 prevýšia existujúce prognózy Medzinárodného menového fondu (MMF), ktorý vo štvrtom preskúmaní programu MMF predpokladal, že vojna sa skončí do konca roka 2024. Táto domnienka sa zdá byť čoraz nepravdepodobnejší a podľa nedávneho vyhlásenia Ukrajiny o schválenom rozpočte vypracovaného v spolupráci s MMF sa jej finančné potreby na rok 2025 zvyšujú o ďalších 12 miliárd USD, čím celková suma narastie na 38 miliárd USD. Hoci Ukrajina vykonáva opatrenia na zvýšenie príjmov a zníženie nepodstatných výdavkov, v súčasnosti existuje obmedzený priestor na ďalšie škrty a len malé možnosti riešiť dodatočné potreby vnútroštátnymi opatreniami. Ďalšie rozsiahle zvyšovanie daní by mohlo poškodiť hospodársku činnosť, ktorá je už teraz mimoriadne ohrozená z dôvodu pokračujúcich útokov na kľúčovú energetickú a inú infraštruktúru a kvôli nedostatku pracovných síl spôsobenému pokračujúcim vysídľovaním ľudí a mobilizáciou vojakov. Rýchla finančná podpora je nevyhnutná na to, aby sa Ukrajine pomohlo zachovať základné štátne funkcie, zabezpečiť makroekonomickú stabilitu a obnoviť kritickú infraštruktúru. Tieto potreby dopĺňajú značné požiadavky týkajúce sa strednodobej obnovy a rekonštrukcie.

Vedúci predstavitelia skupiny G7 vo svojom vyhlásení zo samitu zo 14. júna 2024[2] opätovne potvrdili svoje odhodlanie pokračovať v poskytovaní vojenskej, rozpočtovej a humanitárnej podpory, ako aj podpory na obnovu Ukrajiny. Na tento účel oznámili vedúci predstavitelia skupiny G7 iniciatívu s názvom „Poskytnutie úverov pre Ukrajinu urýchľujúce využitie mimoriadnych

[1] Závery Európskej rady, 27. júna 2024; EUCO 15/24.

[2] Komuniké vedúcich predstaviteľov skupiny G7, Apúlia, 14. júna 2024.

príjmov“ (Extraordinary Revenue Acceleration Loans for Ukraine) s cieľom sprístupniť jej do konca roka 2024 dodatočné finančné prostriedky vo výške približne 50 miliárd USD.

Návrh, ktorý bol dnes predložený, posúva túto iniciatívu o krok vpred tým, že zabezpečuje, aby sa nepretržitá podpora Ukrajiny mohla dosiahnuť kolektívnym prístupom medzinárodného spoločenstva. Umožní sa to vytvorením mechanizmu, ktorý Ukrajine poskytne podporu pri splácaní úverov od partnerov skupiny G7 a nový úver v rámci výnimočnej makrofinančnej pomoci od EÚ.

Využívanie mimoriadnych príjmov na podporu úverov Ukrajine

V rámci sankcií, ktoré EÚ uložila Rusku v reakcii na jeho konanie na Ukrajine, sú aktíva Centrálnej banky Ruska, ktoré držia finančné inštitúcie v členských štátoch, od februára 2022 imobilizované[3]. Aktíva držané v EÚ v hodnote približne 210 miliárd EUR predstavujú väčšinu takýchto imobilizovaných aktív na celom svete. Zákaz transakcií s týmito aktívami vytvára mimoriadnu a neočakávanú akumuláciu hotovosti v súvahách centrálnych depozitárov cenných papierov[4]. V závislosti od úrovne úrokových sadzieb sa mimoriadne príjmy odhadujú na 4 – 5 miliárd EUR ročne.

Tieto neočakávané a mimoriadne príjmy nepredstavujú štátne aktíva a nemusia sa podľa platných pravidiel sprístupniť Centrálnej banke Ruska, a to ani po ukončení imobilizácie. Keďže sú dôsledkom uplatňovania reštriktívnych opatrení[5], centrálne depozitáre cenných papierov nemôžu očakávať, že z nich budú mať zisk.

Rozhodnutím Rady (SZBP) 2024/577[6] sa stanovili opatrenia, ktoré sa uplatňujú od 15. februára 2024, stanovujúce pravidlá vyčlenenia mimoriadnych príjmov plynúcich z imobilizácie. V máji 2024 sa následne prijali opatrenia na použitie súvisiacich čistých ziskov v prospech Ukrajiny[7]. V súčasnosti sa využívajú vo forme finančného príspevku na podporu cieľov v oblasti vojenskej obrany a obnovy. V súčasnosti sa v reštriktívnych opatreniach Únie stanovuje, že 90 % finančného príspevku sa pridelí na Európsky mierový nástroj a 10 % na Nástroj pre Ukrajinu. To odráža naliehavé vojenské potreby Ukrajiny. Príslušné pravidlá týkajúce sa reštriktívnych opatrení však umožňujú revíziu tohto pridelenia.

---

[3] Rozhodnutie Rady (SZBP) 2022/335 z 28. februára 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/512/SZBP o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine (Ú. v. EÚ L 57, 28.2.2022, s. 4).

[4] Centrálne depozitáre cenných papierov sú vymedzené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 909/2014 z 23. júla 2014 o zlepšení vyrovnania transakcií s cennými papiermi v Európskej únii, centrálnych depozitároch cenných papierov a o zmene smerníc 98/26/ES a 2014/65/EÚ a nariadenia (EÚ) č. 236/2012 (Ú. v. EÚ L 257, 28.8.2014, s. 1).

[5] Konkrétne zákaz stanovený v článku 1a ods. 4 rozhodnutia Rady 2014/512/SZBP z 31. júla 2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine, a v článku 5a ods. 4 nariadenia Rady (EÚ) č. 833/2014 z 31. júla 2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine (Ú. v. EÚ L 229, 31.7.2014, s. 1).

[6] Rozhodnutie Rady (SZBP) 2024/577 z 12. februára 2024, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/512/SZBP o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine (Ú. v. EÚ L, 2024/577, 14.2.2024).

[7] Rozhodnutie Rady (SZBP) 2024/1470 z 21. mája 2024, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/512/SZBP o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine (Ú. v. EÚ L, 2024/1470, 22.5.2024).

Mechanizmus spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu

Európska rada v júni 2024 vyzvala Komisiu, vysokého predstaviteľa a Radu, aby pokročili v práci na poskytnutí dodatočných finančných prostriedkov Ukrajine do konca roka. V súlade s výsledkami samitu skupiny G7 by malo ísť o úvery splácané budúcimi tokmi mimoriadnych príjmov. Európska rada objasnila, že tento mechanizmus bol navrhnutý tak, aby umožnil splácanie nielen úveru od EÚ, ale aj od ostatných partnerov zo skupiny G7. Európska rada takisto uviedla, že aktíva Ruska by mali zostať imobilizované dovtedy, kým Rusko neukončí útočnú vojnu proti Ukrajine a nenahradí jej škody spôsobené touto vojnou. Predstavuje to záväzok zachovať imobilizáciu aktív a takto vyberať finančný príspevok plynúci z mimoriadnych ziskov, čím sa získa zdroj finančných prostriedkov na splácanie úverov Ukrajiny dovtedy, kým nebude na splácanie úverov k dispozícii kompenzácia z Ruska.

Súčasný návrh podporí partnerov skupiny G7 pri poskytovaní úverov Ukrajine súbežne s úverom EÚ v forme úveru v rámci výnimočnej makrofinančnej pomoci s cieľom dosiahnuť celkovú sumu plánovanú na samite skupiny G7. Konkrétne by sa týmto návrhom vytvoril Mechanizmus spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu s cieľom poskytnúť Ukrajine nenávratnú finančnú podporu na pomoc pri splácaní úverov, ktoré jej poskytli partneri skupiny G7. Splácanie úverov by bolo podporené výnosmi z budúcich tokov mimoriadnych ziskov plynúcich z imobilizovaných aktív Ruska v Únii, a bolo by otvorené pre iné zdroje vrátane mimoriadnych príjmov vytvorených v iných príslušných jurisdikciách.

Mechanizmus spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu by pravidelne vyplácal tieto prijaté sumy, aby Ukrajina mohla hradiť EÚ a iným veriteľom G7 istinu a úroky oprávnených úverov, a to na pomernom základe podľa istiny každého úveru.

Každý veriteľ znáša reziduálne riziko v súvislosti s jeho príslušnými úvermi. V dohode o úvere s Ukrajinou sa objasní, že až agresor vyplatí kompenzáciu, tieto finančné prostriedky zabezpečia splatenie úverov Ukrajinou. Keďže úvery sa opierajú o príjmy z imobilizovaných ruských aktív, nezvýšia dlhové zaťaženie Ukrajiny.

Na sfunkčnenie Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu sa bude musieť upraviť pridelenie sumy vyplatenej centrálnymi depozitármi cenných papierov, ako sa stanovuje v rozhodnutí Rady (SZBP) 2024/1470 a v prílohe XLI k nariadeniu Rady (EÚ) č. 833/2014. Komisia a vysoký predstaviteľ pripravujú právne návrhy vykonávacích aktov, ktorými sa upraví pridelenie finančných prostriedkov. S cieľom zjednodušiť platobný profil celej rozpočtovej podpory Únie pre Ukrajinu sa môže zmeniť harmonogram platieb v rámci Nástroja pre Ukrajinu. Komisia monitoruje celkovú úroveň finančnej podpory pre Ukrajinu a v prípade potreby môže vypracovať návrh na zmenu tohto harmonogramu platieb.

Nadchádzajúce mesiace budú pre preukázanie kolektívneho záväzku skupiny G7 k poskytovaniu takýchto úverov rozhodujúce, čo si bude vyžadovať koordinované medzinárodné úsilie a úzku spoluprácu medzi medzinárodnými partnermi. Je naliehavo potrebné prijať návrhy do konca októbra, aby sa úver Únie na budúce vyplácanie v tranžiach mohol uvoľniť do konca roka 2024 a aby bolo možné využiť už poskytnutú záruku z manévrovacieho priestoru.

Finančná pomoc EÚ pre Ukrajinu

Tento návrh doplní už poskytovanú podporu. EÚ, jej členské štáty a európske finančné inštitúcie spoločne poskytli Ukrajine viac ako 118 miliárd EUR vo forme grantov a úverov na podporu jej vojnového úsilia a hospodárstva, čím pomohli zachovať základné služby, prispeli k včasnej obnove, poskytli humanitárnu pomoc a pomohli tým, ktorí utekajú pred vojnou.

V rámci vojenskej pomoci poskytuje EÚ prostredníctvom Európskeho mierového nástroja 6,1 miliardy EUR vo forme vojenskej podpory, ktorá sa v roku 2024 zvýši o príjmy z imobilizovaných ruských aktív. Z celkovej sumy bolo na rozpočtovú podporu, ako aj na humanitárnu a núdzovú pomoc poskytnutých z rozpočtu EÚ alebo zaručených rozpočtom EÚ viac ako 45 miliárd EUR. Zahŕňa to 25,2 miliardy EUR vyplatených v rámci štyroch operácií makrofinančnej pomoci na pomoc Ukrajine pri riešení naliehavých potrieb financovania a 12,2 miliardy EUR doteraz vyplatených prostriedkov v rámci Nástroja pre Ukrajinu.

Značná makrofinančná pomoc EÚ Ukrajine v rokoch 2022 a 2023 významne prispela k makroekonomickej stabilite Ukrajiny. Stabilizácia verejných financií umožnila Ukrajine zachovať základné služby pre svojich obyvateľov, ako aj uvoľniť zdroje na nevyhnutnú vojenskú obranu pred ruskou agresiou. Pomohla tiež pokročiť vo vykonávaní zásadných hospodárskych reforiem. Osvedčené výsledky Ukrajiny v oblasti reforiem v roku 2024 pripravili pôdu pre prijatie Nástroja pre Ukrajinu vo výške 50 miliárd EUR, strednodobého nástroja, ktorý Ukrajine poskytne nepretržitý, predvídateľný a flexibilný zdroj financovania do roku 2027 a zároveň zabezpečili, že Ukrajina bude pokračovať v zásadných reformách, najmä vzhľadom na jej cestu k pristúpeniu. Ukrajinské orgány v tejto súvislosti prijali Plán pre Ukrajinu – zastrešujúci program reforiem na roky 2024 – 2027. Financovanie v rámci nástroja pomôže Ukrajine udržať chod jej správy, poskytovať základné verejné služby a podporovať obnovu a rekonštrukciu. Plán pre Ukrajinu obsahuje kľúčové reformy a investície, ktoré môžu podporiť udržateľný hospodársky rast a prilákať investície s cieľom posilniť rastový potenciál krajiny v strednodobom až dlhodobom horizonte. Očakáva sa, že len v roku 2024 sa z nástroja vyplatí 16 miliárd EUR v rámci piliera I, a to najmä pod podmienkou včasného a úspešného vykonania opatrení Plánu pre Ukrajinu, čím sa z nástroja stane nielen dôležitý zdroj financovania, ale aj kľúčový rámec podporujúci reformné úsilie Ukrajiny.

V tomto návrhu sa stanovuje výnimočná makrofinančná pomoc na riešenie zvýšených potrieb. Táto pomoc sa bude poskytovať predvídateľným, nepretržitým, riadnym a včasným spôsobom s cieľom financovať okamžité potreby, obnoviť kritickú infraštruktúru a ponúknuť počiatočnú podporu pre udržateľnú povojnovú obnovu, čím sa Ukrajina podporí na jej ceste k európskej integrácii. Vyplácanie bude podmienené základnými a politickými podmienkami, ktoré sa stanovia v memorande o porozumení medzi Komisiou a Ukrajinou. Uvedené podmienky by mali byť v súlade s kvalitatívnymi a kvantitatívnymi krokmi uvedenými v Pláne pre Ukrajinu.

Príspevok EÚ poskytnutý prostredníctvom výnimočnej makrofinančnej pomoci poskytne Ukrajine fiškálny priestor na rozhodovanie o výdavkoch podľa jej najnaliehavejších potrieb vrátane obnovy a rekonštrukcie a jej obrany proti ruskej útočnej vojne. V tomto kontexte je vhodné, aby Ukrajina prijala záväzok podporovať spoluprácu s Úniou v oblasti obnovy, rekonštrukcie a modernizácie ukrajinského obranného priemyslu v súlade s cieľmi Programu pre európsky obranný priemysel (EDIP) a iných príslušných nástrojov Únie.

S cieľom zabezpečiť riadnu finančnú podporu by mal byť úver v rámci makrofinančnej pomoci Ukrajine (rovnako ako nástroj makrofinančnej pomoci+ a úverová časť Nástroja pre Ukrajinu, z ktorých sa Ukrajine poskytuje finančná podpora od roku 2023) krytý zárukou z manévrovacieho priestoru rozpočtu EÚ, t. j. rozpočtovým priestorom nad stropom pre platby viacročného finančného rámca (VFR) až do limitu stropu vlastných zdrojov. Investorom by sa tak poskytol vysoký stupeň ochrany a uistenia a predišlo by sa poskytovaniu úverov alebo zriaďovaniu

vnútroštátnych záruk, a to bez zmeny objemu alebo stropov VFR[8]. Rozhodnutie o uvoľnení nového úveru v rámci makrofinančnej pomoci by sa preto malo prijať do konca tohto roka.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Podpora v rámci tejto operácie makrofinančnej pomoci bude konzistentná a bude dopĺňať činnosti financované podľa nariadenia (EÚ) 2024/792[9], nariadenia (EÚ) 2021/947[10] a nariadenia (ES) č. 1257/96[11], a to v súlade s jednotlivými cieľmi, intervenčnou logikou a pravidlami týchto nástrojov.

Úver v rámci makrofinančnej pomoci predovšetkým dopĺňa podporu, ktorú EÚ poskytuje v rámci Nástroja pre Ukrajinu. Osobitná pozornosť sa venuje konzistentnosti a vzájomnému posilňovaniu operácie makrofinančnej pomoci a implementácii nástroja. Uvoľnenie úveru v rámci makrofinančnej pomoci bude podmienené uspokojivým splnením politických podmienok stanovených v memorande o porozumení, ktoré budú v súlade s kvalitatívnymi a kvantitatívnymi krokmi uvedenými v prílohe k vykonávaciemu rozhodnutiu Rady (EÚ) 2024/1447 o schválení posúdenia Plánu pre Ukrajinu[12] a všetkých jeho zmenách až do nadobudnutia účinnosti memoranda o porozumení. Okrem toho by sa v súvislosti s úverom v rámci makrofinančnej pomoci mala uplatňovať zásada správneho finančného riadenia a mechanizmus kontroly, ako sa stanovuje v rámci Nástroja pre Ukrajinu, ako aj práva, zodpovednosti a povinnosti stanovené v rámcovej dohode v rámci nástroja, ktoré by mali zabezpečiť rešpektovanie záujmu Únie.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Podpora v rámci Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu bude v súlade s uplatňovaním reštriktívnych opatrení (sankcií) voči Rusku. Bude tiež v súlade so závermi Európskej rady z 27. júna 2024, v ktorých sa Komisia, vysoký predstaviteľ a Rada vyzývajú, aby pokročili v práci na poskytnutí dodatočných finančných prostriedkov Ukrajine do konca roka vo forme úverov splácaných z budúcich tokov mimoriadnych príjmov, a to spolu s partnermi zo skupiny G7, na podporu súčasných a budúcich vojenských, rozpočtových a rekonštrukčných potrieb Ukrajiny.

Štatút kandidátskej krajiny udelený Európskou radou 23. júna 2022 a rozhodnutie Európskej rady zo 14. – 15. decembra 2023 o začatí prístupových rokovaní s Ukrajinou pevne nasmerujú Ukrajinu na jej európsku cestu. Preto celá reakcia EÚ určená na podporu odolnosti a obnovy Ukrajiny – a to aj prostredníctvom Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu a operácie makrofinančnej pomoci, ktoré budú zase v súlade s Nástrojom pre Ukrajinu a budú podporovať jeho vykonávanie – prispeje aj k počiatočnej fáze predvstupového procesu Ukrajiny.

---

8 Je to možné vzhľadom na zmenu nariadenia Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 (Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 11). To umožnilo, aby sa k podmieneným záväzkom vyplývajúcim z finančnej pomoci Ukrajine dostupnej v rokoch 2023 a 2024 pristupovalo rovnako ako k finančnej pomoci členským štátom.

9 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/792 z 29. februára 2024, ktorým sa zriaďuje Nástroj pre Ukrajinu.

10 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947 z 9. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa, mení a zrušuje rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 466/2014/EÚ a zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1601 a nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 480/2009 (Ú. v. EÚ L 209, 14.6.2021, s. 1).

11 Nariadenie Rady (ES) č. 1257/96 z 20. júna 1996 o humanitárnej pomoci (Ú. v. ES L 163, 2.7.1996, s. 1).

12 Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2024/1447 zo 14. mája 2024 o schválení posúdenia Plánu pre Ukrajinu (Ú. v. EÚ L, 2024/1447, 24.5.2024)

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Článok 212 ZFEÚ predstavuje náležitý právny základ pre programy finančnej pomoci, ktorú Únia priznáva tretím krajinám, ktoré nie sú rozvojovými krajinami, a je právnym základom, ktorý sa použil pri predchádzajúcich úveroch v rámci makrofinančnej pomoci.

• Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)

Zásada subsidiarity je dodržaná, keďže potrebu spoločnej reakcie pri poskytovaní primeranej miery podpory Ukrajine nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni samotných členských štátov a vzhľadom na jej rozsah a účinok ju možno lepšie dosiahnuť na úrovni EÚ. Hlavnými dôvodmi sú fiškálna kapacita a rozpočtové obmedzenia existujúce na vnútroštátnej úrovni a potreba silnej koordinácie darcov s cieľom maximalizovať rozsah a účinnosť podpory a zároveň obmedziť záťaž pre administratívne kapacity ukrajinských orgánov, ktoré sú za súčasných okolností veľmi vyťažené. EÚ má jedinečné postavenie na poskytovanie vonkajšej pomoci Ukrajine na pokrytie naliehavých finančných potrieb, najmä poskytovaním zvýhodnených krátkodobých a dlhodobých úľav vo forme úverov a nenávratnej finančnej podpory predvídateľným, nepretržitým, riadnym a včasným spôsobom.

• Proporcionalita

Mechanizmus spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu a operácia makrofinančnej pomoci sa navrhujú ako cielená reakcia na osobitnú situáciu Ukrajiny v dôsledku ruskej útočnej vojny.

Pretrvávajúca nevyprovokovaná a neodôvodnená vojenská agresia Ruska si vyžaduje poskytnutie dodatočnej finančnej pomoci Ukrajine, a to v súlade s cieľmi a spôsobmi opísanými v tomto návrhu.

Navrhovaná výška finančnej podpory pre Ukrajinu sa vzhľadom na jej zvýšené potreby financovania a vysokú neistotu vojnových okolností považuje za primeranú.

Celková suma finančných prostriedkov sprístupnených Ukrajine prostredníctvom operácie výnimočnej makrofinančnej pomoci a oprávnených bilaterálnych úverov, ktoré budú splácané z budúcich tokov mimoriadnych príjmov prostredníctvom Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu, je v súlade s iniciatívou skupiny G7, ktorou sa zabezpečuje široké medzinárodné rozdelenie zaťaženia s partnermi, a neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na sledovaný účel na podporu predpokladaných rozpočtových potrieb Ukrajiny.

• Výber nástroja

Vhodným nástrojom je nariadenie, keďže sa v ňom stanovujú priamo uplatniteľné pravidlá vykonávania Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu a makrofinančnej pomoci.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

• Hodnotenia *ex post*/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov

Tento návrh nadväzuje na rad operácií makrofinančnej pomoci, ktorá sa Ukrajine poskytuje od roku 2015. Z minulých hodnotení *ex post* týkajúcich sa predchádzajúcich operácií makrofinančnej pomoci Ukrajine vyplýva, že vo všeobecnosti boli z hľadiska svojich cieľov, finančného krytia a politických podmienok veľmi relevantné. Predovšetkým operácie makrofinančnej pomoci zásadne podporili Ukrajinu pri riešení jej problémov s platobnou

bilanciou a vykonávaní kľúčových štrukturálnych reforiem s cieľom stabilizovať hospodárstvo a posilniť udržateľnosť jej vonkajšej pozície. Umožnili fiškálne úspory a finančné výhody a pôsobili ako katalyzátor ďalšej finančnej podpory a dôvery investorov. Potvrdilo sa, že podmienenosť týkajúca sa operácií makrofinančnej pomoci predstavuje náležité doplnenie súvisiacich programov MMF. Tieto podmienky vytvorili politicky posilňujúci účinok, ktorý prispel k mobilizácii ukrajinských orgánov v súvislosti s kľúčovými reformami, najmä v oblastiach štrukturálnej politiky, ktoré sú inými medzinárodnými darcovskými programami pokryté v menšej miere.

Nástroj makrofinančnej pomoci+ v roku 2023 zvýšil celkovú finančnú podporu na maximálnu úroveň 18 miliárd EUR, čo Ukrajine pomohlo pokryť jej bezprostredné potreby financovania v roku 2023 prostredníctvom stabilného, predvídateľného a rozsiahleho nástroja finančnej podpory. Toto financovanie pomohlo udržať makroekonomickú stabilitu a základná podmienka vykonania reforiem umožnila rozsiahle zlepšenia štrukturálnej hospodárskej koncepcie krajiny. To zahŕňalo najmä posilnenie nezávislosti Špecializovanej protikorupčnej prokuratúry, zlepšenie fungovania právnych inštitúcií, napríklad vymenovaním vedúceho protikorupčného orgánu a zlepšením výberového konania pre sudcov. Ukrajina okrem toho zlepšila rámec pre konkurzné konania a platobnú neschopnosť a takisto dosiahla významný pokrok smerom k efektívnejšiemu energetickému systému a podpore lepšieho podnikateľského prostredia.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Návrh je reakciou na výzvy medzinárodného spoločenstva zachovať silné odhodlanie pomáhať Ukrajine pri plnení jej naliehavých krátkodobých finančných potrieb, ako aj podporovať jej dlhodobé priority v oblasti obnovy a rekonštrukcie. Nadväzuje na záväzok prijatý na samite skupiny G7 v Apúlii 14. júna 2024 začať iniciatívu s názvom „Poskytnutie úverov pre Ukrajinu urýchľujúce využitie mimoriadnych príjmov“ s cieľom sprístupniť Ukrajine do konca roka 2024 dodatočné finančné prostriedky vo výške približne 50 miliárd USD. Pri príprave tohto návrhu útvary Komisie viedli konzultácie s medzinárodnými finančnými inštitúciami a s inými bilaterálnymi (vrátane členských štátov a členov skupiny G7) a multilaterálnymi darcami, ktorí disponujú značnými odbornými znalosťami, a to aj v súvislosti s ukrajinským hospodárstvom. Komisia bola takisto v pravidelnom kontakte s ukrajinskými orgánmi.

Formálnu konzultáciu so zainteresovanými stranami nebolo možné uskutočniť z dôvodu naliehavosti prípravy návrhu, aby ho spoluzákonodarcovia mohli včas prijať a mohol tak byť uvedený do účinnosti do konca roka 2024. To umožní využiť príležitosti na financovanie, ktoré možno uskutočniť len do konca roka 2024, ako aj reagovať na nové a rastúce hospodárske a finančné potreby spôsobené útočnou vojnou Ruska, ktoré sa budú musieť uspokojiť, a pomôcť pri obnove a rekonštrukcii. EÚ zabezpečí primeranú komunikáciu a zviditeľnenie, pokiaľ ide o ciele a opatrenia realizované v rámci Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu a operácie makrofinančnej pomoci na Ukrajine, v rámci Únie a mimo nej.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Návrh vychádza z tridsaťročných skúseností s makrofinančnou pomocou, ako aj zo skúseností s podporou vonkajšej činnosti Únie.

Komisia vychádzala pri tomto návrhu z dôkladnej analýzy finančných potrieb a širšej makrofinančnej situácie Ukrajiny, ako aj zo vstupov od medzinárodných finančných inštitúcií a iných kompetentných medzinárodných inštitúcií. Súčasťou tohto postupu sú aj pravidelné diskusie o najnovších prognózach potrieb Ukrajiny týkajúcich sa financovania vedené v rámci medzinárodných fór, ako je skupina G7 a platforma darcov pre Ukrajinu, ako aj nepretržité priame kontakty s ukrajinskými orgánmi.

- **Posúdenie vplyvu**

Vzhľadom na naliehavú povahu návrhu, ktorého cieľom je poskytnúť do konca roka naliehavú pomoc krajine, ktorá je vo vojne, nebolo možné vykonať žiadne posúdenie vplyvu. *Ex ante* posúdenie potrieb, ktoré sa majú pokryť úvermi podporovanými v rámci Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu (vrátane samotnej operácie makrofinančnej pomoci), vychádza okrem iného z najnovších údajov od Medzinárodného menového fondu. Podpora v rámci operácie makrofinančnej pomoci by mala vychádzať zo skúseností a úspechov operácií makrofinančnej pomoci realizovaných s Ukrajinou od roku 2015 vrátane operácií núdzovej a výnimočnej makrofinančnej pomoci realizovaných v roku 2022 a nástroja makrofinančná pomoc+ implementovaného v roku 2023 za osobitných okolností prebiehajúcej vojny. Okrem toho by politická podmienenosť úveru makrofinančnej pomoci mala byť v súlade s krokmi uvedenými v Pláne pre Ukrajinu a ďalej posilňovať stimuly na jeho vykonávanie.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Na tento návrh sa nevzťahuje Program regulačnej vhodnosti a efektívnosti.

- **Základné práva**

Základnou podmienkou poskytnutia podpory vo forme úveru v rámci makrofinančnej pomoci je, aby Ukrajina naďalej rešpektovala účinné demokratické mechanizmy a aby jej inštitúcie vrátane pluralitného parlamentného systému dbali na zásady právneho štátu a zaručovali dodržiavanie ľudských práv vrátane práv menšín.

Pozitívnym signálom je odhodlanie realizovať reformy a silná politická vôľa ukrajinských orgánov, o čom predovšetkým svedčí skutočnosť, že Európska rada udelila Ukrajine v júni 2022 štatút kandidátskej krajiny a v decembri 2023 prijala rozhodnutie o začatí rokovaní s Ukrajinou o pristúpení. A svedčí o tom aj to, že sa Ukrajine opätovne podarilo splniť súbor podmienok týkajúcich sa štrukturálnej politiky, ktoré sa spájali s nedávnymi operáciami makrofinančnej pomoci poskytnutej Ukrajine, a že sa začalo s implementáciou Plánu pre Ukrajinu. Od začiatku ruskej agresie ukrajinské orgány preukázali obdivuhodný stupeň odolnosti a sú naďalej odhodlané transparentne pokračovať v týchto reformách, a to v súlade s normami EÚ, ako aj s plánom smerovania krajiny k integrácii do EÚ.

V tomto zmysle sa základná podmienka pre operáciu makrofinančnej pomoci považuje v súčasnosti za splnenú. Nepretržité dodržiavanie tejto základnej podmienky sa zároveň ďalej zabezpečí osobitnými podmienkami v budúcej dohode o úvere pre operáciu makrofinančnej pomoci. Rovnaká základná podmienka pre poskytnutie podpory sa vzťahuje aj na vykonávanie Plánu pre Ukrajinu.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Návrh je plne v súlade so stropmi viacročného finančného rámca (VFR) na roky 2021 – 2027.

Financovanie Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu si vyžaduje úpravu pravidiel prideľovania finančného príspevku od centrálnych depozitárov cenných papierov zriadených na základe reštriktívnych opatrení Únie. Sumy prevedené do Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu budú predstavovať vonkajšie pripísané príjmy v súlade s článkom 21 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Okrem toho sa Mechanizmus úverovej spolupráce pre Ukrajinu môže financovať zo súm prijatých ako dodatočné finančné príspevky od členských štátov, tretích krajín alebo z iných zdrojov.

Takéto príspevky budú tvoriť vonkajšie pripísané príjmy v súlade s článkom 21 ods. 2 písm. a) bodom ii) a článkom 21 ods. 2 písm. d) a e) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Úverom v rámci výnimočnej makrofinančnej pomoci sa sprístupní podpora, ktorá je k dispozícii na uvoľnenie do 31. decembra 2024, a to až do výšky 35 miliárd EUR vo forme úverov vyplatených v jednej splátke. To si vyžaduje, aby Ukrajina v roku 2024 splnila príslušné podmienky.

Prostriedky môžu byť vyplatené v jednej tranži alebo vo viacerých tranžiach. Vyplatenie všetkých takýchto tranží sa uskutoční najneskôr do 31. decembra 2025.

Ďalšie podrobnosti o vplyve na rozpočet sú uvedené v legislatívnom finančnom výkaze pripojenom k tomuto návrhu.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Na účely vykonávania Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu uzavrie Komisia s Ukrajinou dohodu, v ktorej sa stanovia podmienky a povinnosti týkajúce sa získania a použitia nenávratnej finančnej podpory.

Okrem toho by Európska únia mala Ukrajine sprístupniť úver v rámci výnimočnej makrofinančnej pomoci, čím prispeje k úsiliu medzinárodných partnerov Ukrajiny, ktoré vyjadrili najmä vedúci predstavitelia skupiny G7 v júni 2024 v Apúlii, s cieľom pokryť jej rozpočtové potreby. Táto podpora prispeje k pokrytiu zostatkovej medzery vo vonkajšom financovaní Ukrajiny v rokoch 2024 – 2025 a jej vyplácanie je naplánované v rámci jednej splátky, ktorú možno rozložiť do viacerých tranží. Uvoľnenie vyplatenia splátky bude podmienené uspokojivým splnením politických podmienok dohodnutých v memorande o porozumení a uvedených v tomto návrhu. Komisia bude úzko spolupracovať s vnútroštátnymi orgánmi s cieľom monitorovať príslušný vývoj a uplatňovanie požiadaviek a politických podmienok dohodnutých v memorande o porozumení. Podporu bude riadiť Komisia. V súlade s rámcovou dohodou uzavretou v rámci Nástroja pre Ukrajinu sa uplatňujú osobitné ustanovenia o predchádzaní podvodom a iným nezrovnalostiam v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách. Okrem toho sa na úver v rámci makrofinančnej pomoci budú uplatňovať systémy riadenia a kontroly navrhnuté v rámci Plánu pre Ukrajinu zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/792 z 29. februára 2024, ktorým sa zriaďuje Nástroj pre Ukrajinu.

Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o implementácii podpory Únie pre Ukrajinu v rámci Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu a operácie makrofinančnej pomoci, a to vrátane hodnotenia. Komisia najneskôr do 31. decembra 2027 predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o hodnotení *ex post*, v ktorej posúdi výsledky a efektívnosť ukončenej podpory Únie v rámci operácie makrofinančnej pomoci Únie a rozsah, v akom prispela k cieľom podpory.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Kapitola I tohto nariadenia sa týka všeobecných ustanovení.

V článku 1 sa stanovuje predmet nariadenia, ktorým je zriadenie Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu a poskytovanie výnimočnej makrofinančnej pomoci Ukrajine.

V článku 2 sa stanovujú vymedzenia pojmov uplatniteľné podľa nariadenia.

Kapitola II nariadenia sa týka Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu.

V článku 3 je vymedzený účel Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu.

V článku 4 sa opisuje financovanie podpory v rámci Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu vrátane spôsobu, akým môžu členské štáty a zainteresované tretie krajiny a strany prispieť do Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu.

V článku 5 sa opisuje podpora, ktorá je k dispozícii v rámci Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu.

V článku 6 sa stanovujú kritériá oprávnenosti, na základe ktorých Komisia posúdi, či je bilaterálny úver oprávnený v rámci Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu, a stanovuje sa v ňom, že Komisia schvaľuje oprávnenosť bilaterálnych úverov pre Mechanizmus spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu.

V článku 7 sa stanovuje, že Komisia uzavrie s Ukrajinou Dohodu o vykonávaní Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu na účely implementácie Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu a poskytne informácie o jej obsahu a zmene.

V článku 8 sa stanovuje, ako sa uvoľňuje podpora v rámci Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu.

Kapitola III nariadenia sa týka výnimočnej makrofinančnej pomoci.

V článku 9 sa opisuje podpora disponibilná v rámci makrofinančnej pomoci Únie vrátane jej formy, vykonávania a dostupnosti.

V článku 10 sa stanovuje výška makrofinančnej pomoci Únie.

V článku 11 sa stanovuje dodržiavanie základných podmienok potrebné na vyplácanie makrofinančnej pomoci.

V článku 12 sa stanovuje, že Komisia uzavrie s Ukrajinou memorandum o porozumení a uvádzajú sa tu informácie o jeho obsahu a načasovaní.

V článku 13 sa stanovujú podmienky a postup uvoľnenia úveru v rámci makrofinančnej pomoci.

V článku 14 sa Komisia splnomocňuje, aby si v mene Únie požičala potrebné finančné prostriedky na kapitálových trhoch alebo od finančných inštitúcií.

Článok 15 upravuje dohodu o úvere v rámci makrofinančnej pomoci a jej obsah.

V článku 16 sa upravuje riadenie prostredníctvom komitologických postupov.

Kapitola IV tohto nariadenia sa týka záverečných ustanovení.

V článku 17 sa upravuje informovanie Európskeho parlamentu a Rady.

Článok 18 upravuje nadobudnutie účinnosti.

2024/0234 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o zriadení Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu a poskytnutí výnimočnej makrofinančnej pomoci Ukrajine

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 212,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

(1) Od začiatku nevyprovokovanej a neodôvodnenej útočnej vojny Ruska proti Ukrajine 24. februára 2022 Únia, jej členské štáty a európske finančné inštitúcie zmobilizovali bezprecedentnú podporu pre hospodársku, sociálnu a finančnú odolnosť Ukrajiny. Táto podpora kombinuje podporu z rozpočtu Únie vrátane výnimočnej makrofinančnej pomoci a podporu zo strany Európskej investičnej banky (EIB) a Európskej banky pre obnovu a rozvoj (EBOR), plne alebo čiastočne zaručenú rozpočtom Únie, ako aj ďalšiu finančnú podporu od členských štátov.

(2) Poskytnutie makrofinančnej pomoci zo strany Únie vo výške až 18 miliárd EUR podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2463[13] sa považovalo za primeranú reakciu na medzeru Ukrajiny vo financovaní na rok 2023 a pomohlo zmobilizovať značný objem finančných prostriedkov od iných darcov a medzinárodných finančných inštitúcií. Išlo o hlavný faktor, ktorý prispel k makroekonomickej a finančnej odolnosti Ukrajiny v dôležitom momente.

(3) Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/792[14] sa 29. februára 2024 zriadil Nástroj pre Ukrajinu ako výnimočný strednodobý nástroj, ktorý spája dvojstrannú podporu poskytovanú Úniou Ukrajine a zabezpečuje koordináciu a efektívnosť. Nástroj pre Ukrajinu pomáha v období 2024 až 2027 riešiť jej finančné potreby, prispieva k jej potrebám v oblasti obnovy, rekonštrukcie a modernizácie a zároveň podporuje reformné úsilie Ukrajiny ako súčasť jej cesty k pristúpeniu k Únii. Nástrojom pre Ukrajinu sa realizuje neochvejný záväzok Únie poskytovať Ukrajine a jej obyvateľom pokračujúcu finančnú podporu.

(4) Útočná vojna Ruska proti Ukrajine spôsobila na Ukrajine obrovské škody, pričom náklady na obnovu a rekonštrukciu sa k 31. decembru 2023 odhadovali na 486 miliárd USD[15]. Ukrajina okrem toho stratila prístup na medzinárodné finančné trhy a zaznamenala výrazný pokles verejných príjmov, zatiaľ čo verejné výdavky sa výrazne zvýšili. V tejto súvislosti možno na nadchádzajúce roky počítať so značnými potrebami financovania.

(5) Medzinárodný menový fond (MMF) sa 30. marca 2023 dohodol s Ukrajinou na štvorročnom programe v rámci rozšírenej fondovej facility (EFF) vo výške 15,6 miliardy USD, ktorého cieľom je udržať v čase výnimočne vysokej neistoty hospodársku a finančnú stabilitu, obnoviť udržateľnosť dlhovej služby a podporovať reformy, ktoré sú zamerané na obnovu Ukrajiny v povojnovom období. Program je spolu so zárukami financovania poskytnutými vedúcimi predstaviteľmi skupiny G7,

---

13 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2463 zo 14. decembra 2022, ktorým sa zriaďuje nástroj na poskytovanie podpory Ukrajine na rok 2023 (makrofinančná pomoc +) (Ú. v. EÚ L 322, 16.12.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2463/oj).

14 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/792 z 29. februára 2024, ktorým sa zriaďuje Nástroj pre Ukrajinu (Ú. v. EÚ L, 2024/792, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj).

15 Ukrajina – tretie rýchle posúdenie škôd a potrieb (RDNA3); február 2022 – december 2023.

Úniou a inými darcami určený na riešenie potrieb Ukrajiny v oblasti financovania platobnej bilancie a obnovu strednodobej vonkajšej životaschopnosti. Ukrajina doteraz v rámci rozšírenej fondovej facility úspešne dokončila štyri preskúmania, čím zdôraznila pevný záväzok ukrajinských orgánov vykonávať reformy a obozretné politiky. MMF v základnom scenári odhaduje, že celková medzera vo financovaní počas programového obdobia predstavuje 121,9 miliardy USD.

(6) Keďže vyhliadky sú mimoriadne neisté, MMF predložil pri príležitosti štvrtého preskúmania programu aj aktualizovaný pesimistický scenár, v ktorom sa zohľadňuje hospodársky otras spôsobený intenzívnejšou vojnou, ku ktorej situácia postupne s prechodom do roku 2025 smeruje. Podľa tohto pesimistického scenára by sa medzera vo financovaní mohla v dôsledku nepriaznivého vplyvu na náladu v ekonomike, migrácie, rastúceho tlaku na dodávky energie, oslabenia vývozných kapacít a najmä výdavkov na obranu zvýšiť počas programového obdobia MMF na 140,7 miliardy USD. Ukrajina musí v dôsledku pokračujúcej intenzívnej vojny a škôd na jej kritickej civilnej infraštruktúre spôsobených intenzívnejšími rozsiahlymi útokmi ruského agresora mobilizovať značné dodatočné zdroje na svoje rozpočtové a dlhodobé priority v oblasti obnovy a rekonštrukcie. Z tohto dôvodu a vzhľadom na to, že zostávajúca medzera vo financovaní je stále vyššia ako zdroje, ktoré už Únia a iní darcovia a inštitúcie vrátane MMF poskytli, by Únia mala naďalej primerane reagovať na tento vývoj.

(7) Vedúci predstavitelia skupiny G7 vo svojom komuniké zo 14. júna 2024 opätovne potvrdili svoju neochvejnú podporu Ukrajine a svoje pevné odhodlanie pomáhať jej pri uspokojovaní naliehavých krátkodobých finančných potrieb, ako aj podporovať jej dlhodobé priority v oblasti obnovy a rekonštrukcie. Na tento účel oznámili spustenie iniciatívy s názvom „Poskytnutie úverov pre Ukrajinu urýchľujúce využitie mimoriadnych príjmov“ (Extraordinary Revenue Acceleration Loans for Ukraine), ktorej cieľom je sprístupniť Ukrajine do konca roka 2024 dodatočné finančné prostriedky vo výške približne 50 miliárd USD na vojenské a rozpočtové potreby a potreby v oblasti rekonštrukcie. Vedúci predstavitelia skupiny G7 oznámili svoj zámer poskytnúť finančné prostriedky, ktoré budú splácané z budúcich tokov mimoriadnych príjmov plynúcich z imobilizácie ruských štátnych aktív držaných v Európskej únii a iných príslušných jurisdikciách.

(8) Európska rada vo svojich záveroch z 27. júna 2024 vyzvala Komisiu, vysokého predstaviteľa a Radu, aby popri riešení všetkých relevantných právnych a finančných aspektov pokročili v ich práci, ktorej cieľom je poskytnúť – spolu s partnermi zo skupiny G7 v súlade s tým, čo vedúci predstavitelia skupiny G7 prediskutovali, – Ukrajine do konca roka dodatočné finančné prostriedky vo forme úverov, ktoré budú splácané z budúcich tokov mimoriadnych príjmov, aby sa tak podporili súčasné a budúce vojenské a rozpočtové potreby Ukrajiny a jej potreby v oblasti rekonštrukcie. Európska rada takisto uviedla, že v súlade s právom Únie by aktíva Ruska mali zostať imobilizované dovtedy, kým Rusko neukončí útočnú vojnu proti Ukrajine a nenahradí jej škody spôsobené touto vojnou.

(9) V súvislosti s pokračujúcou agresiou Ruska voči Ukrajine je potrebné zabezpečiť, aby sa Ukrajine poskytovala dostatočná a nepretržitá finančná podpora. Na tento účel by sa mal zriadiť Mechanizmus spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu, v rámci ktorého sa Ukrajine poskytne nenávratná finančná podpora s cieľom pomôcť jej pri splácaní úverov poskytnutých na jej podporu. Prostriedky Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu by mali pochádzať aj z budúcich tokov mimoriadnych príjmov plynúcich z imobilizovaných ruských aktív a mali by sa pravidelne vyplácať Ukrajine

na účely pokrytia istiny, úrokov a akýchkoľvek iných súvisiacich nákladov spojených s úvermi. Aby mohla Únia priamo pomáhať Ukrajine uspokojovať jej finančné potreby, mala by tiež Ukrajine poskytnúť výnimočnú makrofinančnú pomoc, pričom táto výnimočná makrofinančná pomoc by mala byť podporená z Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu.

(10) V rozhodnutí Rady (SZBP) 2024/1470[16], ktorým sa mení rozhodnutie Rady 2014/512/SZBP sa uvádza: „Reštriktívne opatrenia spojené so zákazom transakcií súvisiacich so správou aktív a rezerv Centrálnej banky Ruska by mali zostať v platnosti dovtedy, kým Rusko neukončí útočnú vojnu proti Ukrajine a nenahradí Ukrajine škody spôsobené touto vojnou“.

(11) Rada 21. mája 2024 zmenila nariadenie Rady (EÚ) č. 833/2014[17], ktorým nadobúdajú účinnosť určité opatrenia stanovené v rozhodnutí (SZBP) 2024/1470. Uvedené opatrenia zahŕňajú pravidlá stanovujúce, ako by sa čisté zisky vyplývajúce z neočakávaných a mimoriadnych výnosov centrálnych depozitárov cenných papierov v dôsledku vykonávania zákazu stanoveného v článku 1a ods. 4 rozhodnutia Rady 2014/512/SZBP[18] a článku 5a ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 833/2014 mali aj prostredníctvom programov Únie financovaných z rozpočtu Únie nasmerovať na podporu Ukrajiny, a to v súlade s uplatniteľnými zmluvnými záväzkami a právom Únie a medzinárodným právom a v koordinácii s partnermi. Centrálne depozitáre cenných papierov, ktoré majú v držbe aktíva a rezervy Centrálnej banky Ruska v celkovej hodnote presahujúcej 1 milión EUR, majú poskytnúť Únii finančný príspevok, ktorý zodpovedá 99,7 % mimoriadnych čistých ziskov plynúcich z imobilizácie ruských aktív a ktoré sa kumulujú od 15. februára 2024.

(12) Tento príspevok sa bude poskytovať tak dlho, kým budú platiť reštriktívne opatrenia spojené so zákazom transakcií v súvislosti so správou aktív a rezerv Centrálnej banky Ruska, a teda dovtedy, kým Rusko neukončí útočnú vojnu proti Ukrajine a nenahradí jej škody spôsobené touto vojnou.

(13) Dňa [...] bol percentuálny podiel súm finančného príspevku, ktorý majú poskytnúť centrálne depozitáre cenných papierov a ktorý sa má použiť na podporu Ukrajiny prostredníctvom programov Únie v zmysle rozhodnutia (SZBP) 2014/512, upravený na [...] %. V ten istý deň bolo pridelenie súm finančného príspevku hradeného do rozpočtu Únie ako vonkajšie pripísané príjmy, ako sa stanovuje v prílohe XLI k nariadeniu Rady (EÚ) č. 833/2014, upravené tak, že [...] % tohto príspevku sa pridelilo na Mechanizmus spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu. Únia preto podnikla kroky potrebné na zabezpečenie ďalšieho využívania finančného príspevku pre Mechanizmus spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu.

(14) Na podporu Mechanizmus spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu sa môžu poskytnúť aj mimoriadne príjmy plynúce z imobilizácie ruských štátnych aktív držaných v iných príslušných jurisdikciách než v Európskej únii. Na tento účel by do

---

16 Rozhodnutie Rady (SZBP) 2024/1470 z 21. mája 2024, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/512/SZBP o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine (Ú. v. EÚ L, 2024/1470, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/1470/oj).

17 Nariadenie Rady (EÚ) č. 833/2014 z 31. júla 2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine (Ú. v. EÚ L 229, 31.7.2014, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/833/oj).

18 Rozhodnutie Rady 2014/512/SZBP z 31. júla 2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine (Ú. v. EÚ L 229, 31.7.2014, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2014/512/oj).

Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu mali mať možnosť prispievať tretie krajiny alebo iní prispievatelia. Členské štáty môžu do Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu prispievať aj dobrovoľne, a to najmä prostriedkami z príjmov, ktoré danému štátu plynú z imobilizácie ruských štátnych aktív. Takéto príspevky by mali predstavovať vonkajšie pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 2 písm. a) bodu ii) a článku 21 ods. 2 písm. d) a e) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046[19] (ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“). Tretie krajiny môžu navyše priamo použiť mimoriadne príjmy plynúce z imobilizácie ruských štátnych aktív v rámci svojej jurisdikcie na zníženie potrieb splácania akéhokoľvek príslušného bilaterálneho úveru poskytnutého Ukrajine, a tým podporiť Mechanizmus spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu tak, že znížia celkovú úroveň podpory, ktorá by bola pre daný úver potrebná.

(15) Podpora v rámci Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu by mala byť k dispozícii na pokrytie celkovej sumy istiny, úrokov a akýchkoľvek iných súvisiacich nákladov spojených s úverom, ktorý Ukrajina prijala podpísaním dohody o úvere v rámci makrofinančnej pomoci, ako aj prostredníctvom bilaterálnych dohôd o úvere s veriteľmi konajúcimi pod záštitou iniciatívy skupiny G7 s názvom „Poskytnutie úverov pre Ukrajinu urýchľujúce využitie mimoriadnych príjmov“, ako je zakotvené v komuniké skupiny G7 prijatom 14. júna 2024 v Apúlii.

(16) Podpora v rámci Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu by mala byť sprístupňovaná a poskytovaná tak, aby sa zabezpečil rovnaký prístup k prostriedkom tak pre bilaterálnych veriteľov, ako aj pre Úniu, pokiaľ ide o úver v rámci výnimočnej makrofinančnej pomoci. Poskytovanie bilaterálnych úverov prostredníctvom sprostredkovateľa by nemalo brániť ich oprávnenosti na účely tohto nariadenia. Nenávratná finančná podpora by sa mala prideľovať Ukrajine na účely splácania úveru v rámci makrofinančnej pomoci a oprávnených bilaterálnych úverov úmerne k podielu istiny príslušného úveru na celkovom súčte istiny úveru v rámci makrofinančnej pomoci s istinami všetkých oprávnených bilaterálnych úverov. Pridelené prostriedky by sa mali upraviť po tom, ako Ukrajina úplne splatí príslušné úvery vrátane úrokov a akýchkoľvek iných súvisiacich nákladov, a to takým spôsobom, aby sa všetky budúce prostriedky prideľovali na zostávajúce úvery úmerne k podielu istiny úveru v rámci makrofinančnej pomoci alebo podielu istiny oprávneného bilaterálneho úveru na celkovom súčte istín všetkých zostávajúcich úverov. Istina každého úveru by sa mala považovať za počiatočnú istinu prisľúbenú v príslušnej úverovej dokumentácii a nemala by zohľadňovať iné faktory, ako sú splatené sumy, dodatočné financovanie alebo akékoľvek kapitalizované sumy.

(17) S cieľom zabezpečiť, aby mohli byť bilaterálne úvery, ktoré poskytujú bilaterálni veritelia, rýchlo a účinne podporované z Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu, by Komisia mala bilaterálne úvery, ktoré poskytujú veritelia konajúci pod záštitou iniciatívy skupiny G7 s názvom „Poskytnutie úverov pre Ukrajinu urýchľujúce využitie mimoriadnych príjmov“ posúdiť a v prípade potreby ich schváliť ako oprávnené na podporu. Ak sú takéto bilaterálne dohody o úvere vo forme návrhu alebo ešte nenadobudli platnosť, Komisia by mala monitorovať nadobudnutie platnosti

[19] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj).

takýchto dohôd. S cieľom zabezpečiť včasné vyplatenie bilaterálnych úverov Ukrajine by sa bilaterálne dohody o úvere mali predložiť Komisii do 1. júna 2025 a mali by nadobudnúť platnosť do 30. júna 2025.

(18) Uvoľnenie podpory v rámci Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu by malo byť podmienené uzavretím dohody medzi Komisiou a Ukrajinou o podrobných ustanoveniach na vykonávanie uvedeného mechanizmu a kladným posúdením – zo strany Komisie – žiadosti Ukrajiny o nenávratnú finančnú podporu. Ukrajina by mala Komisii poskytnúť informácie potrebné na zabezpečenie toho, aby Mechanizmus spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu podporoval bilaterálne úvery až do výšky celkovej sumy splatnej dotknutému bilaterálnemu veriteľovi. Komisia by výnimočne, a to na základe riadne opodstatnených dôvodov, mohla posudzovať aj žiadosti o platby predložené bilaterálnymi veriteľmi.

(19) Okrem podpory v rámci Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu by sa mal poskytnúť aj úver v rámci výnimočnej makrofinančnej pomoci, ktorého cieľom je podporiť makrofinančnú stabilitu na Ukrajine a zmierniť obmedzenia týkajúce sa vonkajšieho financovania Ukrajiny, najmä s cieľom pokryť jej finančné potreby. Vzhľadom na naliehavú povahu týchto finančných potrieb by mal byť úver v rámci makrofinančnej pomoci sprístupnený v roku 2024.

(20) Makrofinančná pomoc by mala poskytovať podporu vo forme úveru do výšky 35 miliárd EUR. Aby sa vyhovelo potenciálnym žiadostiam o podporu bilaterálnych úverov v rámci Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu a zároveň zabezpečilo správne finančné riadenie podpory Únie disponibilnej podľa tohto nariadenia, výška úveru v rámci makrofinančnej pomoci by sa mala upraviť tak, aby sa zohľadnili bilaterálne úvery poskytnuté Ukrajine a schválené ako oprávnené v rámci Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu, ako aj sumy istín uvedených v deklarovaných zámeroch tretích krajín oznámených Komisii pod záštitou iniciatívy skupiny G7 s názvom „Poskytnutie úverov pre Ukrajinu urýchľujúce využitie mimoriadnych príjmov“. Táto úprava by sa mala uskutočniť v prípade, že by celková suma všetkých úverov, v súvislosti s ktorými boli predložené žiadosti o podporu podľa tohto nariadenia, presiahla 45 miliárd EUR.

(21) Podpora Ukrajine vo forme úveru v rámci makrofinančnej pomoci by mala predstavovať dodatočnú podporu, ktorá dopĺňa podporu Únie poskytovanú podľa nariadenia (EÚ) 2024/792. Komisia by sa mala vždy, keď je to možné, usilovať o to, aby Ukrajina čelila minimálnemu zaťaženiu spojenému s administratívou a predkladaním správ.

(22) Podpora poskytnutá Ukrajine vo forme úveru v rámci makrofinančnej pomoci by sa mala sprístupniť pod základnou podmienkou, že Ukrajina bude naďalej zachovávať a rešpektovať účinné demokratické mechanizmy vrátane pluralitného parlamentného systému a právneho štátu a zaručí dodržiavanie ľudských práv vrátane práv osôb, ktoré patria k menšinám. Táto základná podmienka by sa mala vzťahovať aj na žiadosti o vyplatenie prostriedkov v rámci Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu, pokiaľ súvisia s úverom v rámci makrofinančnej pomoci. Rovnaká základná podmienka sa vzťahuje aj na podporu poskytovanú podľa nariadenia (EÚ) 2024/792 a Komisia by mala vykonať posúdenie týchto dvoch nástrojov spoločne.

(23) Komisia by mala v prípade potreby náležite zohľadniť rozhodnutie Rady 2010/427/EÚ[20] a úlohu Európskej služby pre vonkajšiu činnosť.

(24) Úver v rámci makrofinančnej pomoci poskytnutý podľa tohto nariadenia by mal byť podmienený splnením politických podmienok, ktoré sa stanovia v memorande o porozumení medzi Komisiou a Ukrajinou. Uvedené podmienky by mali byť v súlade s kvalitatívnymi a kvantitatívnymi krokmi uvedenými v prílohe k vykonávaciemu rozhodnutiu Rady (EÚ) 2024/1447[21] a vo všetkých jeho zmenách vykonaných pred prijatím memoranda o porozumení. Memorandum o porozumení by malo okrem toho zahŕňať záväzok Ukrajiny podporovať spoluprácu s Úniou v oblasti obnovy, rekonštrukcie a modernizácie ukrajinského obranného priemyslu v súlade s cieľmi Programu pre európsky obranný priemysel (EDIP) a iných príslušných programov Únie. Mali by sa prijať aj kroky potrebné na zabezpečenie koordinácie a komplementárnosti bilaterálnych úverov vrátane úveru výnimočnej makrofinančnej pomoci s ostatnými darcami. V tejto súvislosti by sa ako už zavedené fórum pre takúto výmenu mala využívať platforma darcov pre Ukrajinu.

(25) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania a z dôvodu efektívnosti by Komisia mala byť v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011[22] splnomocnená rokovať o týchto podmienkach s ukrajinskými orgánmi pod dohľadom výboru zástupcov členských štátov. Vzhľadom na potenciálne veľký vplyv pomoci prevyšujúcej 90 miliónov EUR je vhodné, aby sa na operácie presahujúce túto prahovú hodnotu uplatňoval postup preskúmania. Vzhľadom na výšku makrofinančnej pomoci, ktorú Únia poskytuje Ukrajine, by sa mal postup preskúmania uplatňovať aj na prijatie memoranda o porozumení, ako aj na akékoľvek zníženie alebo zrušenie pomoci.

(26) Uvoľnenie jedinej splátky, ktorá sa vypláca vo forme úveru v rámci makrofinančnej pomoci, by malo byť podmienené kladným posúdením žiadosti o finančné prostriedky, ktorú predložila Ukrajina, zo strany Komisie. Posúdením politických podmienok stanovených v memorande o porozumení by nemalo byť dotknuté posúdenie splnenia podmienok harmonizovaných podľa iných programov a nástrojov Únie.

(27) Komisia by vzhľadom na zásadu správneho finančného riadenia a s cieľom uľahčiť riadenie likvidity ukrajinskými orgánmi a zabezpečiť predvídateľnosť mala zabezpečiť, aby sa tranže vyplácali v priebehu rokov 2024 a 2025 a aby sa v čo najväčšej možnej miere zabránilo výrazným odchýlkam vo vyplácaných sumách medzi jednotlivými trimestrami. Vyplácanie týchto tranží by malo byť v prípade potreby zosúladené s harmonogramom vyplácania úveru alebo nenávratnej finančnej podpory v rámci piliera I Nástroja pre Ukrajinu v súlade s nariadením (EÚ) 2024/792. Okrem toho je vhodné stanoviť možnosť prehodnotiť potreby financovania Ukrajiny a znížiť alebo zrušiť podporu vo forme úverov, ak sa tieto potreby počas obdobia dostupnosti podpory v rámci makrofinančnej pomoci v porovnaní s pôvodnými prognózami zásadne znížia.

---

[20] Rozhodnutie Rady 2010/427/EÚ z 26. júla 2010 o organizácii a fungovaní Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (Ú. v. EÚ L 201, 3.8.2010, s. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj).

[21] Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2024/1447 zo 14. mája 2024 o schválení posúdenia Plánu pre Ukrajinu (Ú. v. EÚ L, 2024/1447, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1447/oj).

[22] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

(28) Dohoda o úvere, ktorá sa má uzavrieť medzi Komisiou a ukrajinskými orgánmi, by mala obsahovať ustanovenia, ktoré sú v súlade s právami, zodpovednosťami a povinnosťami stanovenými v rámcovej dohode v zmysle článku 9 nariadenia (EÚ) 2024/792 podpísanej EÚ a Ukrajinou a ktorá nadobudla platnosť 20. júna 2024. Tým sa zaistí účinná ochrana finančných záujmov Únie v súvislosti s výnimočnou makrofinančnou pomocou Únie a stanovia sa vhodné opatrenia týkajúce sa predchádzania a boja proti podvodom, korupcii a všetkým ďalším nezrovnalostiam súvisiacim s uvedenou pomocou. Takisto sa tým v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách umožní udelenie potrebných práv a prístupu Komisii, úradu OLAF, Európskemu dvoru audítorov a prípadne Európskej prokuratúre, a to aj zo strany tretích strán zapojených do implementácie finančných prostriedkov Únie počas obdobia dostupnosti výnimočnej makrofinančnej pomoci, ako aj po ňom. Ukrajina by mala v súlade s postupmi stanovenými v rámcovej dohode takisto oznamovať Komisii nezrovnalosti týkajúce sa používania finančných prostriedkov.

(29) V kontexte finančných potrieb Ukrajiny je vhodné organizovať finančnú pomoc v rámci diverzifikovanej stratégie financovania stanovenej v článku 220a nariadenia o rozpočtových pravidlách a zriadenej ako jednotná metóda financovania, od ktorej sa očakáva, že zvýši likviditu dlhopisov Únie a atraktívnosť a nákladovú efektívnosť emisie dlhopisov Únie.

(30) Odchylne od článku 31 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947[23], finančné záväzky vyplývajúce z úverov podľa tohto nariadenia by nemali byť podporované zárukou pre vonkajšiu činnosť zriadenou uvedeným nariadením. Podpora vo forme úverov podľa tohto nariadenia by mala predstavovať finančnú pomoc v zmysle článku 220 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Vzhľadom na to, že finančná pomoc poskytovaná vo forme úveru v rámci makrofinančnej pomoci je k dispozícii v roku 2024 a je schválená v súlade s článkom 220 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách, je vhodné, aby sa záruka na finančnú pomoc Ukrajine mobilizovala nad rámec stropov viacročného finančného rámca (VFR) a do výšky stropov uvedených v článku 3 ods. 1 a 2 rozhodnutia Rady (EÚ, Euratom) 2020/2053[24] v súlade s článkom 2 ods. 3 nariadenia Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093[25]. Vzhľadom na finančné riziká a rozpočtové krytie by sa na podporu vo forme úverov podľa tohto nariadenia, ktorá sa má zaručiť nad rámec stropov VFR, nemali tvoriť žiadne rezervy a odchylne od článku 211 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách by sa nemala stanoviť žiadna miera tvorby rezerv.

(31) Vzhľadom na zložitú situáciu, v ktorej sa Ukrajina nachádza z dôvodu útočnej vojny Ruska, a na účely podpory Ukrajiny na jej ceste k dlhodobej stabilite je vhodné, aby Únia poskytla Ukrajine úver za veľmi výhodných podmienok a s dostatočne dlhým trvaním, čo umožní poskytnutie záruky nad rámec stropov.

---

[23] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947 z 9. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa, mení a zrušuje rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 466/2014/EÚ a zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1601 a nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 480/2009 (Ú. v. EÚ L 209, 14.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj).

[24] Rozhodnutie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2053 zo 14. decembra 2020 o systéme vlastných zdrojov Európskej únie a o zrušení rozhodnutia 2014/335/EÚ, Euratom (Ú. v. EÚ L 424, 15.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/2053/oj).

[25] Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 (Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj).

(32) Podporu Únie Ukrajine podľa tohto nariadenia by mala riadiť Komisia.

(33) Aby sa zaistilo, že Európsky parlament a Rada môžu sledovať vykonávanie tohto nariadenia, Komisia by ich mala pravidelne informovať o vývoji v súvislosti s uvedenou podporou a poskytovať im príslušné dokumenty.

(34) S cieľom zabezpečiť nepretržitú účinnosť opatrení stanovených v tomto nariadení by Komisia mala pravidelne preskúmavať ich primeranosť a podávať správy Európskemu parlamentu a Rade, čím sa zaručí transparentnosť a zodpovednosť.

(35) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením (EÚ) č. 182/2011.

(36) Keďže ciele tohto nariadenia, a to poskytnúť podporu Ukrajine na účely pokrytia jej finančných potrieb, konkrétne tak, že sa jej poskytne výhodná krátkodobá a dlhodobá pomoc vo forme úveru a nenávratnej finančnej podpory, nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov ich rozsahu a dôsledkov ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.

(37) Vzhľadom na naliehavosť spôsobenú výnimočnými okolnosťami v dôsledku nevyprovokovanej a neodôvodnenej útočnej vojny Ruska sa považuje za vhodné uplatniť výnimku z osemtýždňovej lehoty stanovenej v článku 4 Protokolu č. 1 o úlohe národných parlamentov v Európskej únii, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii, Zmluve o fungovaní Európskej únie a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu.

(38) Vzhľadom na situáciu na Ukrajine by toto nariadenie malo z dôvodu naliehavosti nadobudnúť účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Kapitola I

Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Predmet úpravy

Týmto nariadením sa zriaďuje Mechanizmus spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu (ďalej len „mechanizmus“) a Ukrajine sa sprístupňuje výnimočná makrofinančná pomoc s cieľom podporiť ju pri uspokojovaní jej finančných potrieb.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „podpora Únie“ je úver v rámci makrofinančnej pomoci a nenávratná finančná podpora, ktoré sa sprístupňujú podľa tohto nariadenia;

2. „bilaterálny úver“ je úver, ktorý priamo alebo nepriamo poskytuje tretia krajina ako veriteľ (nazývaný aj „bilaterálny veriteľ“) v prospech Ukrajiny;

3. „oprávnený bilaterálny úver“ je bilaterálny úver, ktorý Komisia schválila ako oprávnený v rámci mechanizmu;

4. „úver v rámci makrofinančnej pomoci“ je výnimočná finančná podpora, ktorú Únia sprístupňuje Ukrajine vo forme úveru podľa kapitoly III;

5. „dohoda o úvere v rámci makrofinančnej pomoci“ je dohoda o úvere podpísaná Komisiou v mene Únie a Ukrajinou podľa kapitoly III;

6. „iné súvisiace náklady“ sú všetky náklady alebo poplatky splatné v spojitosti s úverom v rámci makrofinančnej pomoci a príslušným bilaterálnym úverom.

Kapitola II

Mechanizmus spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu

Článok 3

Účel

Účelom mechanizmu je poskytnúť Ukrajine nenávratnú finančnú podporu, ktorá jej pomôže pri splácaní úveru v rámci makrofinančnej pomoci a pri splácaní oprávnených bilaterálnych úverov. Na tento účel dostáva mechanizmus prostriedky, ktoré pravidelne vypláca Ukrajine na pokrytie istiny, úrokov a akýchkoľvek iných súvisiacich nákladov spojených s úverom v rámci makrofinančnej pomoci a oprávnenými bilaterálnymi úvermi. Pri operáciách v rámci mechanizmu sa zabezpečuje rovnaký prístup k prostriedkom tak pre bilaterálnych veriteľov, ako aj pre Úniu.

Článok 4

Financovanie

1. Prostriedky pre mechanizmus pochádzajú zo:

   a) súm prevedených v súlade s prílohou XLI k nariadeniu Rady (EÚ) č. 833/2014, ktoré v súlade s článkom 21 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách predstavujú vonkajšie pripísané príjmy, a

   b) súm prijatých ako finančné príspevky od členských štátov, tretích krajín alebo z iných zdrojov. Takéto príspevky predstavujú vonkajšie pripísané príjmy v súlade s článkom 21 ods. 2 písm. a) bodom ii) a článkom 21 ods. 2 písm. d) a e) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

2. V prípade všetkých príspevkov uvedených v odseku 1 písm. b) sa medzi Komisiou v mene Únie a prispievateľom uzavrie dohoda o príspevku. Dohoda o príspevku obsahuje najmä ustanovenia týkajúce sa platobných podmienok. Komisia o uzavretých dohodách o príspevku bezodkladne informuje súčasne Európsky parlament a Radu.

Článok 5

Disponibilná podpora

1. Nenávratná finančná podpora v rámci mechanizmu je k dispozícii za podmienok stanovených v článkoch 6 až 8 s cieľom pomôcť Ukrajine splatiť istinu, úroky a akékoľvek iné súvisiace náklady spojené s:

   a) úverom v rámci makrofinančnej pomoci a

   b) oprávnenými bilaterálnymi úvermi.

2. Nenávratná finančná podpora, ktorej cieľom je pomôcť Ukrajine pri splácaní úverov uvedených v odseku 1, sa prideľuje úmerne k podielu istiny každého úveru vyjadrenej v eurách na celkovom súčte istiny úveru v rámci makrofinančnej pomoci s istinami všetkých oprávnených bilaterálnych úverov vyjadrenom v eurách. Po tom, ako Ukrajina úplne splatí úver v rámci makrofinančnej pomoci alebo oprávnený bilaterálny úver vrátane úrokov a akýchkoľvek iných súvisiacich nákladov, sa tieto pridelené prostriedky upravia tak, aby sa všetky budúce prostriedky prideľovali na zostávajúce úvery úmerne k podielu istiny každého úveru vyjadrenej v eurách na celkovom súčte istín všetkých zostávajúcich úverov vyjadrenom v eurách.

3. Komisia prijme rozhodnutie, v ktorom stanoví rozloženie pridelenia prostriedkov uvedeného v odseku 2 medzi úver v rámci makrofinančnej pomoci a oprávnené bilaterálne úvery. Komisia použije istinu každého oprávneného bilaterálneho úveru vyjadrenú v eurách, ako sa uvádza v článku 6 ods. 5 písm. b). Komisia zmení toto rozhodnutie tak, aby zahŕňalo každý bilaterálny úver, a to hneď po nadobudnutí platnosti príslušného bilaterálneho úveru. Komisia môže zmeniť uvedené rozhodnutie s cieľom úmerne znížiť prostriedky pridelené na bilaterálny úver, ak tento bilaterálny úver nie je vyplatený v plnej výške v lehote stanovenej v článku 6 ods. 2 písm. c).

4. Celková suma istín úverov uvedených v odseku 1 nesmie presiahnuť 45 miliárd EUR.

5. Nenávratná finančná podpora v rámci mechanizmu sa poskytuje v eurách.

6. Všetky platby sú podmienené dostupnosťou prostriedkov uvedených v článku 4 ods. 1.

7. Únia nenesie žiadnu zodpovednosť za splatenie oprávnených bilaterálnych úverov.

Článok 6

Vykonávacie rozhodnutie Komisie o oprávnenosti bilaterálnych úverov

1. Ak chce Ukrajina požiadať o podporu v rámci mechanizmu s cieľom získať pomoc pri splácaní bilaterálneho úveru, predloží Komisii znenie príslušnej bilaterálnej dohody o úvere najneskôr do 1. júna 2025.

2. Komisia bezodkladne posúdi oprávnenosť bilaterálneho úveru v rámci mechanizmu v súlade s týmito kritériami:

   a) bilaterálna dohoda o úvere nebola podpísaná pred [*dátum prijatia návrhu*];

   b) zmluvná strana bilaterálneho úveru koná pod záštitou iniciatívy skupiny G7 s názvom „Poskytnutie úverov pre Ukrajinu urýchľujúce využitie mimoriadnych príjmov“ a

   c) bilaterálny úver sa vyplatí v plnej výške v prospech Ukrajiny do 31. decembra 2027. Toto vyplácanie môže byť podmienené splnením politických podmienok.

Na účely posúdenia môže Komisia požiadať Ukrajinu o dodatočné informácie.

3. Odkladná podmienka stanovená v bilaterálnej dohode o úvere, podľa ktorej táto dohoda nenadobudne platnosť skôr, ako Komisia schváli oprávnenosť bilaterálneho úveru alebo skôr, ako dohoda uvedená v článku 7 nadobudne platnosť, nebráni kladnému posúdeniu bilaterálneho úveru.

4. Komisia schváli oprávnenosť bilaterálneho úveru prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia.

5. Vo vykonávacom rozhodnutí Komisie podľa odseku 4 sa uvedie:

   a) bilaterálny veriteľ;

   b) istina bilaterálneho úveru vyjadrená v eurách. Ak je to potrebné, istina bilaterálneho úveru sa vyjadrí aj v mene príslušného bilaterálneho úveru, pričom výmenným kurzom na euro je denný výmenný kurz eura uverejnený v sérii C *Úradného vestníka Európskej únie* [*dátum prijatia návrhu*], a

   c) odôvodnenie kladného posúdenia bilaterálneho úveru.

6. Súčet istín všetkých bilaterálnych úverov schválených Komisiou v súlade s týmto článkom s istinou úveru v rámci makrofinančnej pomoci nesmie nikdy prekročiť sumu uvedenú v článku 5 ods. 4.

7. Komisia môže zrušiť vykonávacie rozhodnutie uvedené v odseku 4, ak bilaterálna dohoda o úvere nenadobudne platnosť do 30. júna 2025.

8. V prípade negatívneho posúdenia Komisia oznámi Ukrajine riadne odôvodnené posúdenie.

Článok 7

Dohoda o vykonávaní Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu

1. Nenávratná finančná podpora uvedená v článku 5 sa Ukrajine poskytne až po tom, ako Komisia uzavrie s Ukrajinou Dohodu o vykonávaní Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu.

2. Dohoda o vykonávaní Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu obsahuje najmä tieto prvky:

   a) povinnosť Ukrajiny použiť nenávratnú finančnú podporu na splatenie istiny, úrokov a akýchkoľvek iných súvisiacich nákladov spojených s úverom v rámci makrofinančnej pomoci alebo s oprávnenými bilaterálnymi úvermi;

   b) bankové účty všetkých bilaterálnych veriteľov, na ktoré má Komisia vykonávať platby nenávratnej finančnej podpory súvisiacej s ich príslušnými bilaterálnymi úvermi;

   c) pokiaľ ide o nenávratnú finančnú podporu súvisiacu s úverom v rámci makrofinančnej pomoci, ustanovenia, ktorými sa zabezpečí, že Únia použije tieto sumy na priame splatenie úveru v rámci makrofinančnej pomoci;

   d) osobitné ustanovenia odrážajúce článok 5 ods. 7 a zabezpečujúce, že Únia nenesie zodpovednosť za žiadne škody spôsobené Ukrajinou alebo akýmikoľvek tretími stranami pri vykonávaní oprávnených bilaterálnych úverov, a to ani v dôsledku vykonávania mechanizmu, a najmä nie v prípadoch, keď sa sumy uvedené v článku 4 ods. 1 časom zmenia alebo prestanú byť dostupnými;

e) povinnosť Ukrajiny získať od bilaterálnych veriteľov a bezodkladne poskytnúť Komisii dôkaz o:

   a) nadobudnutí platnosti každej bilaterálnej dohody a

   b) splnení každého záväzku splácania, pričom, ak je to potrebné, uvedie sa použitý uplatniteľný výmenný kurz;

f) povinnosť Ukrajiny dohodnúť sa s každým bilaterálnym veriteľom na tom, že všetky sumy, ktoré Ukrajina poskytne na splatenie úveru a ktoré sa okamžite nepoužijú na plnenie záväzku splácania, zostanú k dispozícii až do konca splatnosti záväzkov splácania, pričom všetky úroky, ktoré vzniknú v súvislosti s týmito sumami, sa použijú aj na plnenie záväzkov splácania vyplývajúcich z bilaterálnej dohody o úvere;

g) povinnosť Ukrajiny pripojiť ku každej žiadosti o platbu:

   a) podrobnosti o zostávajúcich sumách splatných podľa každej bilaterálnej dohody o úvere a

   b) podrobnosti o sumách uvedených v písmene f);

h) výslovné povolenie pre bilaterálnych veriteľov výnimočne podať žiadosť o platbu v súlade s článkom 8 ods. 6 za predpokladu, že bilaterálni veritelia predložia informácie uvedené v písmene g) tohto odseku, a

i) akékoľvek ďalšie požiadavky potrebné na vykonávanie mechanizmu.

3. Dohoda o vykonávaní Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu sa v prípade potreby zmení po nadobudnutí účinnosti každého rozhodnutia Komisie prijatého podľa článku 6 ods. 4.

Článok 8

Vyplatenie nenávratnej finančnej podpory

1. Ukrajina môže dvakrát ročne predložiť Komisii žiadosť o nenávratnú finančnú podporu v súvislosti s úverom v rámci makrofinančnej pomoci a oprávnenými bilaterálnymi úvermi.

2. Komisia posúdi žiadosť Ukrajiny na základe týchto požiadaviek:

   a) splnenie základnej podmienky stanovenej v článku 11, ktorá sa uplatňuje len na úver v rámci makrofinančnej pomoci;

   b) potvrdenie, že celková hodnota vyplatených prostriedkov v súvislosti s úverom v rámci makrofinančnej pomoci alebo každým oprávneným bilaterálnym úverom vrátane prípadných vzniknutých úrokov nepresahuje celkovú sumu splatnú tomuto veriteľovi, a

   c) dodržiavanie povinností vyplývajúcich z Dohody o vykonávaní Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu.

3. V prípade kladného posúdenia Komisia v závislosti od dostupnosti prostriedkov uvedených v článku 4 ods. 1 bez zbytočného odkladu prijme rozhodnutie, ktorým schváli vyplatenie nenávratnej finančnej podpory, a to vrátane sumy určenej na podporu splácania každého oprávneného bilaterálneho úveru a sumy sprístupnenej na podporu splácania úveru v rámci makrofinančnej pomoci. Vyplácaná suma zodpovedá sume

prostriedkov dostupných na základe článku 4 ods. 1. Táto vyplácaná suma sa prideľuje v súlade s rozhodnutím Komisie uvedeným v článku 5 ods. 3.

4. V prípade, že suma sprístupnená Ukrajine na podporu splácania úveru v rámci makrofinančnej pomoci je vyššia ako suma, ktorá sa má splatiť, prebytok sa môže použiť na predčasné splatenie úveru v súlade s článkom 15 ods. 2 písm. e) alebo si ho Únia môže ponechať výlučne na účely podpory splácania úveru v rámci makrofinančnej pomoci v budúcnosti. Na tento účel sa použijú aj všetky úroky, ktoré vzniknú v súvislosti s týmto prebytkom.

5. Keď Komisia posúdi žiadosť negatívne, bezodkladne o tom informuje Ukrajinu, pričom uvedie dôvody svojho posúdenia.

6. Bez toho, aby boli dotknuté odseky 1 a 2, Komisia môže výnimočne, a to na základe riadne opodstatnených dôvodov, posudzovať žiadosti o platbu predložené bilaterálnymi veriteľmi, najmä ak Komisia prijala rozhodnutie v súlade s článkom 11 ods. 4 alebo ak Ukrajina nespĺňa povinnosti vyplývajúce z Dohody o vykonávaní Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu.

Kapitola III

Makrofinančná pomoc

Článok 9

Sprístupnenie výnimočnej makrofinančnej pomoci Únie

1. Únia sprístupní Ukrajine výnimočnú makrofinančnú pomoc s cieľom pomôcť jej pri uspokojovaní finančných potrieb. Výnimočná makrofinančná pomoc Únie sa Ukrajine poskytuje vo forme úverov. Táto pomoc prispieva k pokrytiu medzery Ukrajiny vo financovaní stanovenej v spolupráci s medzinárodnými finančnými inštitúciami.

2. Uvoľnenie výnimočnej makrofinančnej pomoci Únie riadi Komisia na základe posúdenia základnej podmienky uvedenej v článku 11 a plnenia politických podmienok zahrnutých v memorande o porozumení uvedenom v článku 12 ods. 1.

3. Úver v rámci makrofinančnej pomoci pre Ukrajinu je k dispozícii do 31. decembra 2024. Komisia ho sprístupní v jednej splátke, ktorú možno vyplatiť v rámci jednej alebo viacerých tranží. Vyplatenie všetkých tranží sa uskutoční najneskôr do 31. decembra 2025.

Článok 10

Suma

1. Maximálna výška úveru v rámci makrofinančnej pomoci Ukrajine je 35 miliárd EUR. Ak však v čase prijatia rozhodnutia Komisie o uvoľnení splátky uvedenom v článku 13 súčet tejto maximálnej sumy, súm istín oprávnených bilaterálnych úverov, ktoré už Komisia schválila v súlade s článkom 6, a súm istín uvedených v deklarovaných zámeroch tretích krajín oznámených Komisii pod záštitou iniciatívy skupiny G7 s názvom „Poskytnutie úverov pre Ukrajinu urýchľujúce využitie

mimoriadnych príjmov“ presiahne sumu 45 miliárd EUR, maximálna výška úveru v rámci makrofinančnej pomoci sa zníži o hodnotu tohto rozdielu.

2. Ak sa finančné potreby Ukrajiny počas obdobia dostupnosti výnimočnej makrofinančnej pomoci Únie zásadne znížia, vrátane prípadu, že Rusko nahradí Ukrajine vojnové škody, Komisia môže konajúc v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 znížiť výšku tejto pomoci alebo túto pomoc zrušiť.

3. Úver v rámci makrofinančnej pomoci trvá maximálne 45 rokov.

Článok 11

Základná podmienka na poskytnutie podpory

1. Základnou podmienkou na poskytnutie výnimočnej makrofinančnej pomoci je, že Ukrajina bude naďalej zachovávať a rešpektovať účinné demokratické mechanizmy vrátane pluralitného parlamentného systému a právneho štátu a zaručí dodržiavanie ľudských práv vrátane práv osôb, ktoré patria k menšinám.

2. Útvary Komisie a Európska služba pre vonkajšiu činnosť monitorujú plnenie základnej podmienky stanovenej v odseku 1, a to najmä pred uvoľnením splátky a vyplatením tranží, pričom sa v prípade potreby riadne zohľadní pravidelná správa Komisie o rozširovaní. Komisia v tomto procese zohľadňuje príslušné odporúčania medzinárodných orgánov, ako je Rada Európy a jej Benátska komisia. Pred uvoľnením splátky a vyplatením tranží Ukrajine Komisia informuje Radu o splnení základnej podmienky stanovenej v odseku 1.

3. Odseky 1 a 2 tohto článku sa uplatňujú v súlade s rozhodnutím Rady 2010/427/EÚ[26].

4. Posúdenie uvedené v odseku 2 sa vykonáva spolu s posúdením stanoveným v článku 5 nariadenia (EÚ) 2024/792[27].

5. Ak Komisia zistí, že základná podmienka nie je alebo už nie je splnená, pozastaví vyplácanie výnimočnej makrofinančnej pomoci a uvoľnenie nenávratnej podpory uvedenej v článku 8, pokiaľ súvisí s úverom v rámci makrofinančnej pomoci.

Článok 12

Memorandum o porozumení

1. Komisia sa dohodne s Ukrajinou na politických podmienkach, ktorých splnením má byť výnimočná makrofinančná pomoc Únie podmienená. Tieto politické podmienky sa stanovia v memorande o porozumení.

2. Politické podmienky stanovené v memorande o porozumení musia byť v súlade s kvalitatívnymi a kvantitatívnymi krokmi uvedenými v prílohe k vykonávaciemu rozhodnutiu Rady (EÚ) 2024/1447 o schválení posúdenia Plánu pre Ukrajinu a vo všetkých jeho zmenách. Politické podmienky stanovené v memorande o porozumení musia okrem toho zahŕňať záväzok podporovať spoluprácu s Úniou v oblasti obnovy,

[26] Rozhodnutie Rady 2010/427/EÚ z 26. júla 2010 o organizácii a fungovaní Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (Ú. v. EÚ L 201, 3.8.2010, s. 30).

[27] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/792 z 29. februára 2024, ktorým sa zriaďuje Nástroj pre Ukrajinu (Ú. v. EÚ L 2024/792, 29.2.2024).

rekonštrukcie a modernizácie ukrajinského obranného priemyslu v súlade s cieľmi Programu pre európsky obranný priemysel (EDIP) a iných príslušných programov Únie.

3. Komisia schváli podpísanie memoranda o porozumení a jeho zmien prostredníctvom vykonávacích aktov. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 ods. 2.

Článok 13

Rozhodnutie o uvoľnení splátky

1. Pred uvoľnením splátky Ukrajina predloží žiadosť o finančné prostriedky spolu so správou v súlade s ustanoveniami memoranda o porozumení.

2. Komisia rozhodne o uvoľnení splátky na základe posúdenia týchto požiadaviek:

   a) splnenie základnej podmienky stanovenej v článku 11 a

   b) uspokojivé splnenie politických podmienok stanovených v memorande o porozumení.

3. Vyplácanie tranží môže byť zosúladené s harmonogramom vyplácania úveru alebo nenávratnej finančnej podpory v rámci piliera I Nástroja pre Ukrajinu v súlade s nariadením (EÚ) 2024/792.

Článok 14

Operácie vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov

1. Komisia je na účely financovania výnimočnej makrofinančnej pomoci splnomocnená vypožičať si v mene Únie potrebné finančné prostriedky na kapitálových trhoch alebo od finančných inštitúcií v súlade s článkom 220a nariadenia o rozpočtových pravidlách.

2. Odchylne od článku 31 ods. 3 druhej vety nariadenia (EÚ) 2021/947 sa finančná pomoc poskytovaná Ukrajine vo forme úverov nepodporuje zárukou pre vonkajšiu činnosť. Na úver v rámci makrofinančnej pomoci sa netvoria žiadne rezervy a odchylne od článku 211 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa nestanovuje žiadna miera tvorby rezerv ako percentuálny podiel zo sumy uvedenej v článku 10 tohto nariadenia.

3. Sumy pozastavené v súlade s článkom 11 ods. 4 sú v prípade potreby k dispozícii na podporu splácania operácií vypožičiavania si prostriedkov Únie. Použitie týchto prostriedkov takýmto spôsobom nezbavuje Ukrajinu jej povinnosti splatiť úver v súlade s podmienkami dohody o úvere v rámci makrofinančnej pomoci.

Článok 15

Dohoda o úvere v rámci makrofinančnej pomoci

1. Podrobné finančné podmienky výnimočnej makrofinančnej pomoci Únie sa stanovia v dohode o úvere v rámci makrofinančnej pomoci.

2. Dohoda o úvere v rámci makrofinančnej pomoci obsahuje okrem prvkov stanovených v článku 220 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách tieto požiadavky:

a) na dohodu o úvere v rámci makrofinančnej pomoci a jej finančné prostriedky sa uplatňujú práva, zodpovednosti a povinnosti stanovené v rámcovej dohode uvedenej v článku 9 nariadenia (EÚ) 2024/792;

b) Ukrajina musí používať tie isté systémy riadenia a kontroly, ktoré sa navrhujú v Pláne pre Ukrajinu zriadenom podľa nariadenia (EÚ) 2024/792;

c) zabezpečí sa, aby mala Únia nárok na predčasné splatenie úveru, ak sa zistí, že Ukrajina sa v súvislosti s riadením výnimočnej makrofinančnej pomoci Únie dopustila podvodu alebo korupcie, alebo akéhokoľvek iného protiprávneho konania poškodzujúceho finančné záujmy Únie;

d) Ukrajina musí naďalej dodržiavať podmienky uvedené v článku 11 ods. 1;

e) prebytok uvedený v článku 8 ods. 4 sa môže na podnet Komisie alebo na žiadosť Ukrajiny a so súhlasom Komisie úplne alebo čiastočne použiť na predčasné splatenie úveru v rámci makrofinančnej pomoci a

f) spôsoby splácania sa stanovia na základe kaskádovej štruktúry. Po prvé, uvedená nenávratná podpora sprístupnená na úver v rámci makrofinančnej pomoci z mechanizmu a schválená v súlade s článkom 8 sa použije na priame splatenie úveru v rámci makrofinančnej pomoci. Po druhé, ak sa z dôvodu nedostatočných súm neposkytne žiadna alebo len čiastočná nenávratná podpora, sumy, ktoré si Únia ponechá v súlade s článkom 8 ods. 4, sa použijú na priame splatenie úveru v rámci makrofinančnej pomoci. Po tretie, ak sú uvedené sumy nedostatočné a bola dosiahnutá dohoda o vojnových reparáciách pre Ukrajinu alebo o akejkoľvek rovnocennej finančnej náhrade vojnových škôd, Ukrajina použije takéto prostriedky na splatenie úveru v rámci makrofinančnej pomoci. Po štvrté, ak sú uvedené sumy nedostatočné, Ukrajina zostáva dlžná akúkoľvek zostávajúcu sumu.

3. Nedodržanie podmienok dohody o úvere v rámci makrofinančnej pomoci predstavuje dôvod na to, aby Komisia pozastavila alebo zrušila uvoľnenie splátky alebo vyplatenie tranží alebo v odôvodnených prípadoch požadovala predčasné splatenie úveru v rámci makrofinančnej pomoci.

4. Dohoda o úvere v rámci makrofinančnej pomoci sa na požiadanie sprístupní súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

Článok 16

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Kapitola IV

Záverečné ustanovenia

Článok 17

Informovanie Európskeho parlamentu a Rady

1. Komisia informuje Európsky parlament a Radu o vývoji týkajúcom sa vykonávania tohto nariadenia, ako aj o vyplácaní prostriedkov v rámci mechanizmu a úveru v rámci makrofinančnej pomoci, a včas poskytuje uvedeným inštitúciám príslušné dokumenty. Tieto informácie by sa mali poskytovať v súlade s medziinštitucionálnymi dohodami schválenými v rámci Nástroja pre Ukrajinu vrátane dialógu o Nástroji pre Ukrajinu.

2. Komisia každý rok do 30. júna predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o vykonávaní tohto nariadenia v predchádzajúcom roku vrátane hodnotenia tohto vykonávania. V uvedenej správe sa: a) preskúma dosiahnutý pokrok v poskytovaní výnimočnej makrofinančnej pomoci Únie a b) posúdi hospodárska situácia a vyhliadky Ukrajiny, ako aj pokrok dosiahnutý pri vykonávaní politických opatrení uvedených v článku 12 ods. 1. Komisia v prípade potreby, najmä po uplynutí platnosti úveru v rámci makrofinančnej pomoci a všetkých oprávnených bilaterálnych úverov, zahrnie do tejto správy preskúmanie primeranosti opatrení, ktoré sú obsiahnuté v tomto nariadení.

3. Komisia najneskôr do 31. decembra 2027 predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o hodnotení *ex post*, v ktorej posúdi výsledky a efektívnosť výnimočnej makrofinančnej pomoci, ktorú už Únia poskytla podľa tohto nariadenia, a rozsah, v akom prispela k cieľom pomoci.

Článok 18

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predseda/predsedníčka	*predseda/predsedníčka*

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

1.1. Názov návrhu/iniciatívy

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o zriadení Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu a poskytnutí makrofinančnej pomoci Ukrajine

1.2. Príslušné oblasti politiky (Programový klaster)

Oblasť politiky: Hospodárske a finančné záležitosti

Činnosť: Medzinárodné hospodárske a finančné záležitosti1.3. Návrh/iniciatíva sa týka:

☒ novej akcie

☐ novej akcie, ktorá nadväzuje na pilotný projekt/prípravnú akciu[28]

☐ predĺženia trvania existujúcej akcie

☐ zlúčenia jednej alebo viacerých akcií do ďalšej/novej akcie alebo presmerovania jednej alebo viacerých akcií na ďalšiu/novú akciu

1.4. Ciele

1.4.1. Všeobecné ciele

Zriadiť Mechanizmus spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu a sprístupniť Ukrajine výnimočnú makrofinančnú pomoc s cieľom podporiť ju pri uspokojovaní jej finančných potrieb.

1.4.2. Špecifické ciele

Poskytnúť Ukrajine nenávratnú finančnú podporu s cieľom pomôcť Ukrajine splácať úver v rámci makrofinančnej pomoci a bilaterálne úvery poskytnuté na podporu Ukrajiny, a tým prispieť k makrofinančnej stabilite a zmierniť vonkajšie a vnútorné finančné problémy krajiny.

1.4.3. Očakávané výsledky a vplyv

Uveďte, aký vplyv by mal mať návrh/iniciatíva na prijímateľov/cieľové skupiny.

- podporiť hospodársku odolnosť a stabilitu Ukrajiny za vojnových okolností,
- prispievať k zabezpečeniu vonkajších finančných potrieb Ukrajiny v súvislosti s výrazným zhoršením jej platobnej bilancie v dôsledku nevyprovokovanej a neodôvodnenej ruskej invázie na Ukrajinu,
- uľahčovať potreby financovania rozpočtu Ukrajiny ako pokračovanie už poskytnutej núdzovej pomoci,
- prispievať prostredníctvom Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu k splácaniu úveru makrofinančnej pomoci poskytnutého Ukrajine podľa tohto nariadenia a bilaterálnych úverov.

1.4.4. Ukazovatele výkonnosti

Uveďte ukazovatele na monitorovanie pokroku a dosiahnutých výsledkov.

Od ukrajinských orgánov sa bude vyžadovať, aby pred vyplatením splátky úveru makrofinančnej pomoci predložili správu o dodržiavaní dohodnutých politických podmienok.

[28] Podľa článku 58 ods. 2 písm. a) alebo b) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Útvary Komisie zostanú v úzkom kontakte s platformou darcov pre Ukrajinu, aby mohli využívať poznatky z prebiehajúcich činností príslušných darcov.

Útvary Komisie budú aj naďalej monitorovať spravovanie verejných financií, a to v nadväznosti na operatívne posúdenie finančných tokov a administratívnych postupov na Ukrajine, ktoré bolo vykonané v júni 2020.

Delegácia EÚ bude predkladať aj pravidelné správy o otázkach týkajúcich sa monitorovania pomoci. Očakáva sa, že Rade a Európskemu parlamentu sa predloží výročná správa o vykonávaní tohto nariadenia vrátane vyplácania prostriedkov z Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu a úveru v rámci makrofinančnej pomoci. Komisia vykoná hodnotenie *ex post* ukončenej makrofinančnej pomoci Únie.

1.5. Dôvody návrhu/iniciatívy

1.5.1. Požiadavky, ktoré sa majú splniť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte vrátane podrobného harmonogramu prvotnej fázy vykonávania iniciatívy

Na účely vykonávania Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu uzavrie Komisia s Ukrajinou dohodu, v ktorej sa stanovia podmienky a povinnosti týkajúce sa získania a použitia nenávratnej finančnej podpory. Poskytnutie podpory Ukrajine z rámci Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu na pomoc pri splácaní úverov poskytnutých tretími krajinami bude podmienené kladným posúdením Komisie, pokiaľ ide o oprávnenosť bilaterálnych úverov, ktoré Ukrajina predložila. Uvoľnenie nenávratnej finančnej podpory poskytnutej v rámci Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu bude podmienená schválením zo strany Komisie žiadosti o nenávratnú finančnú podporu, ktorú predloží Ukrajina alebo výnimočne bilaterálni veritelia.

Úver v rámci makrofinančnej pomoci bude podmienený splnením základnej podmienky, ako aj politických podmienok uvedených v memorande o porozumení medzi Komisiou a orgánmi Ukrajiny. Pomoc bude pozostávať vyplatenia jednej splátky, ktoré možno rozložiť do viacerých tranží.

Makrofinančnú pomoc bude riadiť Komisia. Uplatňujú sa osobitné ustanovenia o predchádzaní podvodom a iným nezrovnalostiam v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách vrátane príslušných ustanovení o zabezpečení finančných záujmov Únie, ako sa stanovuje v rámcovej dohode podľa nariadenia (EÚ) 2024/792. Komisia a ukrajinské orgány sa dohodnú na memorande o porozumení, v ktorom sa stanovia požiadavky na podávanie správ. Komisia bude úzko spolupracovať s medzinárodnými finančnými inštitúciami a vnútroštátnymi orgánmi, ako aj s tretími krajinami, ktoré sa zúčastňujú platformy na koordináciu viacerých darcov pre Ukrajinu, s cieľom koordinovať priority a podmienenosť ich príslušnej podpory a monitorovať príslušný vývoj a uplatňovanie požiadaviek a podmienok dohodnutých v memorande o porozumení.

1.5.2. Prínos zapojenia Únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementárnosti). Na účely tohto bodu je „prínos zapojenia Únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty.

Tento návrhom je odpoveďou na potrebu spoločnej reakcie pri poskytovaní primeranej miery podpory Ukrajine. Tento cieľ na nemožno uspokojivo dosiahnuť úrovni samotných členských štátov, ale ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni EÚ. Hlavnými dôvodmi sú fiškálna kapacita a rozpočtové obmedzenia existujúce na vnútroštátnej úrovni a potreba silnej koordinácie darcov s cieľom maximalizovať rozsah a účinnosť podpory a zároveň obmedziť záťaž pre administratívne kapacity ukrajinských orgánov, ktoré sú za súčasných okolností veľmi vyťažené.

Iniciatíva je súčasťou cieľa EÚ poskytnúť Ukrajine krátkodobú podporu likvidity. Posilňujú sa ňou aj akcie Únie na priamu humanitárnu a hospodársku podporu a podporu obrany, ako aj iniciatívy Únie na koordinovanie mnohostranných akcií.

Kľúčovou pridanou hodnotou Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu v porovnaní s inými nástrojmi Únie je pomoc Ukrajine pri splácaní úveru makrofinančnej pomoci a oprávnených bilaterálnych úverov poskytnutých na podporu Ukrajiny. Ide o reakciu na výzvu Európskej rady uvedenú v záveroch z 27. júna 2024, aby sa pokročilo v práci a zároveň sa riešili všetky relevantné právne a finančné aspekty s cieľom poskytnúť Ukrajine do konca roka dodatočné finančné prostriedky vo forme úverov, ktoré budú splácané z budúcich tokov mimoriadnych príjmov.

Kľúčovým prínosom úverov v rámci makrofinančnej pomoc v porovnaní s inými nástrojmi EÚ je rýchle zmiernenie vonkajších finančných obmedzení a pomoc pri zaistení pretrvávajúceho stabilného makrofinančného rámca, a to aj prostredníctvom podpory trvalej a udržateľnej platobnej bilancie a rozpočtovej situácie, s uplatnením náležitého rámca pre požiadavky na podávanie správ.

1.5.3. Poznatky získané z podobných skúseností v minulosti

Operácie makrofinančnej pomoci sú predmetom hodnotenia *ex post*. Z minulých hodnotení *ex post* týkajúcich sa predchádzajúcich operácií makrofinančnej pomoci Ukrajine vyplýva, že vo všeobecnosti boli z hľadiska svojich cieľov, rozpočtu a politických cieľov veľmi relevantné. Ukázalo sa, že zásadne podporili Ukrajinu pri riešení jej problémov s platobnou bilanciou a vykonávaní kľúčových štrukturálnych reforiem s cieľom stabilizovať hospodárstvo a posilniť udržateľnosť jej zahraničnej pozície. Umožnili fiškálne úspory a finančné výhody a pôsobili ako katalyzátor ďalšej finančnej podpory a dôvery investorov.

Vzhľadom na inovatívnu povahu Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu nebolo možné identifikovať žiadne získané poznatky. 1.5.4. Zlučiteľnosť s viacročným finančným rámcom a možná synergia s inými vhodnými nástrojmi

Návrh je plne v súlade so stropmi viacročného finančného rámca (VFR) na roky 2021 – 2027.

Mechanizmus spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu sa bude financovať z vonkajších pripísaných príjmov.

Makrofinančná pomoc vo forme úverov bude k dispozícii do 31. decembra 2024, pričom tranže sa budú vyplácať do 31. decembra 2025. Zdroje pre úver v rámci makrofinančnej pomoci sa budú financovať z vypožičiavania si prostriedkov.

Vzhľadom na finančné riziká a rozpočtové krytie by sa na podporu vo forme úverov podľa tohto nariadenia, ktorá sa má zaručiť nad rámec stropov nemali tvoriť žiadne rezervy a odchylne od článku 211 ods. 1 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 by sa nemala stanoviť žiadna miera tvorby rezerv.

1.5.5. Posúdenie rôznych disponibilných možností financovania vrátane možnosti prerozdelenia

Vďaka používaniu úverov zvyšuje táto operácia makrofinančnej pomoci účinnosť rozpočtu EÚ pomocou pákového efektu a zabezpečuje najlepšiu nákladovo efektívnu možnosť. Komisia je splnomocnená vypožičať si v mene Európskej únie a Euratomu finančné prostriedky na kapitálových trhoch s využitím záruky rozpočtu EÚ. Cieľom je získať finančné prostriedky na trhu za najlepšie dostupné sadzby vďaka špičkovému úverovému postaveniu.

Malo by sa predísť ďalšiemu tlaku na napätý rozpočet EÚ v dôsledku požiadaviek na tvorbu rezerv a komplexných opatrení vrátane množstva ad hoc vnútroštátnych záruk. Úver v rámci makrofinančnej pomoci bude preto zaručený nad rámec stropov VFR. Jednotný a efektívny

systém na zabezpečenie čo najlepších podmienok vypožičiavania si prostriedkov a rozšírenie prístupu úverovej podpory na trh má v súčasnej situácii na trhu značné výhody.

1.6. Trvanie a finančný vplyv návrhu/iniciatívy

☐ obmedzené trvanie

☐ v platnosti od [DD/MM]RRRR do [DD/MM]RRRR

☐ Finančný vplyv na viazané rozpočtové prostriedky od RRRR do RRRR a na platobné rozpočtové prostriedky od RRRR do RRRR.

☒ neobmedzené trvanie

Počiatočná fáza vykonávania bude trvať od 1. 10. 2024 do 30. 6. 2025

a potom bude vykonávanie pokračovať v plnom rozsahu.

1.7. Plánovaný spôsob riadenia[29]

☒ **Priame riadenie** na úrovni Komisie

☒ prostredníctvom jej útvarov vrátane zamestnancov v delegáciách Únie

☐ prostredníctvom výkonných agentúr

☐ **Zdieľané riadenie** s členskými štátmi

☐ **Nepriame riadenie**, pri ktorom sa plnením rozpočtu poveria:

☐ tretie krajiny alebo subjekty, ktoré tieto krajiny určili,

☐ medzinárodné organizácie a ich agentúry (uveďte),

☐ Európska investičná banka (EIB) a Európsky investičný fond,

☐ subjekty uvedené v článkoch 70 a 71 nariadenia o rozpočtových pravidlách,

☐ verejnoprávne subjekty,

☐ súkromnoprávne subjekty poverené vykonávaním verejnej služby, pokiaľ sú im poskytnuté primerané finančné záruky,

☐ súkromnoprávne subjekty spravované právom členského štátu, ktoré sú poverené vykonávaním verejno-súkromného partnerstva a ktorým sú poskytnuté primerané finančné záruky,

☐ osoby poverené vykonávaním osobitných akcií v oblasti SZBP podľa hlavy V Zmluvy o Európskej únii a určené v príslušnom základnom akte.

V prípade viacerých spôsobov riadenia uveďte v oddiele „Poznámky“ presnejšie vysvetlenie.

Poznámky:

neuvádzajú sa

[29] Vysvetlenie spôsobov riadenia a odkazy na nariadenie o rozpočtových pravidlách sú k dispozícii na webovom sídle BudgWeb: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

2.1. Zásady monitorovania a predkladania správ

Uveďte frekvenciu a podmienky, ktoré sa vzťahujú na tieto opatrenia.

Uplatňujú sa povinnosti monitorovania a podávania správ podľa nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.

Útvary Komisie budú monitorovať akciu na základe konkrétnych opatrení, ktoré budú dohodnuté s ukrajinskými orgánmi v memorande o porozumení.

Memorandum o porozumení bude zahŕňať politické podmienky, ktoré by mali byť v súlade s kvalitatívnymi a kvantitatívnymi krokmi uvedenými v prílohe k vykonávaciemu rozhodnutiu Rady (EÚ) 2024/1447 o schválení posúdenia Plánu pre Ukrajinu a vo všetkých jeho zmenách.

Komisia overí splnenie politických podmienok stanovených v memorande o porozumení. Komisia bude o výsledkoch uvedeného overenia informovať Európsky parlament a Radu.

Komisia každý rok do 30. júna predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o vykonávaní tohto nariadenia v predchádzajúcom roku vrátane hodnotenia tohto vykonávania. V tejto správe: a) preskúma dosiahnutý pokrok v poskytovaní makrofinančnej pomoci Únie; a b) posúdi hospodársku situáciu a vyhliadky Ukrajiny, ako aj pokrok dosiahnutý pri vykonávaní politických podmienok uvedených v memorande o porozumení. Komisia v prípade potreby, najmä po uplynutí platnosti úveru v rámci makrofinančnej pomoci a všetkých bilaterálnych dohôd o úvere, zahrnie do tejto správy preskúmanie primeranosti opatrení, ktoré sú obsiahnuté v tomto nariadení.

Komisia najneskôr do 31. decembra 2027 predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o hodnotení *ex post*, v ktorej posúdi výsledky a efektívnosť ukončenej podpory Únie v rámci operácie makrofinančnej pomoci Únie a rozsah, v akom prispela k cieľom pomoci.

2.2. Systémy riadenia a kontroly

2.2.1. Opodstatnenie navrhovaných spôsobov riadenia, mechanizmov vykonávania financovania, spôsobov platby a stratégie kontroly

Akcie, ktoré sa majú financovať podľa tohto návrhu, sa budú vykonávať s priamym riadením na úrovni Komisie, keďže sa návrh týka finančnej podpory priamo poskytovanej štátu.

Nenávratnú podporu v rámci Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu sprístupní Komisia v závislosti od dostupnosti súm v Mechanizme úverovej spolupráce pre Ukrajinu.

Uvoľnenie tranží sa môže organizovať pružne a rýchlo v priebehu rokov 2024 a 2025. Na uľahčenia riadenia likvidity ukrajinskými orgánmi a zabezpečenie predvídateľnosti má Komisia v úmysle zaistiť, aby sa tranže uvoľňovali v priebehu rokov 2024 a 2025 a aby sa v čo najväčšej možnej miere zabránilo výrazným odchýlkam v sumách medzi jednotlivými trimestrami. Vyplácanie tranží môže byť zosúladené s harmonogramom vyplácania úveru alebo nenávratnej finančnej podpory v rámci piliera I Nástroja pre Ukrajinu v súlade s nariadením (EÚ) 2024/792.

Úver v rámci makrofinančnej podpory by sa mal uvoľniť na základe dodržiavania základných podmienok, uspokojivého plnenia a pokroku pri plnení politických podmienok.

2.2.2. Informácie o zistených rizikách a systémoch vnútornej kontroly zavedených na ich zmierňovanie

S navrhovanou operáciou sú spojené politické, správcovské a metodické riziká. Hlavné riziko pre operáciu vyplýva z pokračovania vojny spôsobenej neodôvodnenou a nevyprovokovanou inváziou Ruska na Ukrajine, ktorá by mohla mať ďalší negatívny vplyv na makroekonomickú stabilitu a administratívne kapacity Ukrajiny.

Po druhé, budúce toky mimoriadnych príjmov plynúcich z imobilizácie ruských štátnych aktív držaných v Európskej únii podliehajú viacerým domnienkam. Ak by sa tieto domnienky nenaplnili, Mechanizmus spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu nemusí dosiahnuť svoj plný potenciálny vplyv.

po tretie, existuje riziko, že úvery by sa mohli použiť podvodne. Keďže návrh nie je vyhradený na konkrétne výdavky (napríklad na rozdiel od projektového financovania), toto riziko súvisí s faktormi ako všeobecná kvalita riadiacich systémov Národnej banky Ukrajiny a ministerstva financií, administratívne postupy, funkcie kontroly a dohľadu, bezpečnosť IT systémov a primeranosť kapacity interného a externého auditu.

Po štvrté, ak nenávratná podpora z Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu nepostačuje na splatenie úveru makrofinančnej pomoci a iné zdroje splácania nie sú možné, riziko vyplýva z možnosti, že Ukrajina nebude schopná splácať úver makrofinančnej pomoci, čo by mohlo byť spôsobené napríklad výrazným dodatočným zhoršením platobnej bilancie a fiškálnej pozície partnera.

Systémy vnútornej kontroly

Za overovanie, kontrolu a audit operácií bude zodpovedať Komisia vrátane Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF) a Európskeho dvora audítorov, ako sa predpokladá v článku 129 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Platby podliehajú monitorovaniu zo strany zamestnancov Komisie. Vyplácanie týkajúce sa operácií môže podliehať ďalším nezávislým *ex post* overeniam (listinným a/alebo na mieste) vykonávaným úradníkmi tímu pre *ex post* kontroly príslušného oddelenia Komisie. Takéto overenia môžu byť iniciované aj na žiadosť zodpovedného povoľujúceho úradníka vymenovaného delegovaním. Prerušenie a pozastavenie platieb, finančné opravy (realizované Komisiou) a vymáhanie prostriedkov sa môžu vykonávať, ak je to potrebné (dosiaľ sa takéto prípady nevyskytli), a vyslovene sa s nimi počíta v dohodách s Ukrajinou.

2.2.3. Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer medzi nákladmi na kontroly a hodnotou súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovní rizika chyby (pri platbe a uzavretí)

Zavedenými systémami kontroly sa v prípade platieb makrofinančnej pomoci zabezpečila účinná miera chybovosti 0 %. Nie sú známe prípady podvodu, korupcie ani nezákonnej činnosti. Operácie majú jasnú intervenčnú logiku – takú, ktorá Komisii umožňuje hodnotiť ich vplyv. Kontroly umožňujú potvrdenie uistenia a dosiahnutia politických cieľov a priorít.

2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

Uveďte existujúce alebo plánované preventívne a ochranné opatrenia, napr. zo stratégie na boj proti podvodom.

Na zmiernenie rizík podvodného používania sa prijalo a prijme niekoľko opatrení. Podrobné podmienky nenávratnej podpory v rámci Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu sa stanovia v právnej dohode podpísanej medzi Komisiou a Ukrajinou. V právnej dohode sa stanoví povinnosť Ukrajiny použiť nenávratnú finančnú podporu na splatenie istiny, úrokov a akýchkoľvek iných súvisiacich nákladov úveru makrofinančnej pomoci alebo oprávnených bilaterálnych úverov, ako aj povinnosť získať od bilaterálnych veriteľov dôkaz o splnení každej platobnej povinnosti a bezodkladne ho poskytnúť Komisii.

Uzavrie sa dohoda o úvere, ktorá medzi Komisiou a Ukrajinou v súlade s článkom 220 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046. V dohode o úvere sa uvedie súbor ustanovení o inšpekciách, predchádzaní podvodom, auditoch a vymáhaní finančných prostriedkov v prípade podvodu alebo korupcie. V dohode o úvere sa uvedú predovšetkým ustanovenia, podľa ktorých Komisia bude vykonávať kontroly, Dvor audítorov bude vykonávať audity a Európska prokuratúra bude vykonávať svoje právomoci v súlade s článkami 129 a 220 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.

Operácia makrofinančnej pomoci bude podliehať osobitným ustanoveniam na ochranu finančných záujmov Únie, ako sa stanovuje v rámcovej dohode v rámci Nástroja pre Ukrajinu.

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

3.1. Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov

Požadované nové rozpočtové riadky

V poradí, v akom za sebou nasledujú okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky.

Okruh viacročného finančného rámca	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevky			
		DRP/NRP	krajín EZVO	kandidátskych krajín	tretích krajín	v zmysle článku 21 ods. 2 písm. b) nariadenia o rozpočtových pravidlách.
6	Riadok operačných výdavkov: **14 11 01** – *Mechanizmus spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu*	DRP	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO

3.2. Odhadovaný finančný vplyv návrhu na rozpočtové prostriedky

3.2.1. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na operačné rozpočtové prostriedky

Účelom mechanizmu je poskytnúť Ukrajine nenávratnú finančnú podporu s cieľom pomôcť jej pri splácaní úveru v rámci makrofinančnej pomoci a pri splácaní bilaterálnych úverov poskytnutých na podporu Ukrajine.

Mechanizmus získava prostriedky a pravidelne ich vypláca Ukrajine na pokrytie istiny, úrokov a akýchkoľvek iných súvisiacich nákladov spojených s úverom v rámci makrofinančnej pomoci a bilaterálnymi úvermi.

Sumy prevedené do Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu na základe akejkoľvek potenciálnej zmeny prílohy XLI k nariadeniu Rady (EÚ) č. 833/2014, ako aj sumy pochádzajúce z osobitných dobrovoľných príspevkov členských štátov, tretích krajín alebo iných zdrojov sa použijú na poskytnutie nenávratnej podpory Ukrajine s cieľom pomôcť Ukrajine splatiť úver v rámci makrofinančnej pomoci a bilaterálne úvery poskytnuté na podporu Ukrajiny.

Mechanizmus spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu (domnienka: viazané rozpočtové prostriedky sa rovnajú platobným rozpočtovým prostriedkom)	Rok **2024**	Rok **2025**	Rok **2026**	Rok **2027**
• Operačné rozpočtové prostriedky (z toho)				
14 11 01 – *Mechanizmus spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu*	pm	pm	pm	pm

Okruh viacročného finančného rámca	**7**	„Administratívne výdavky“

Tento oddiel treba vyplniť s použitím rozpočtových údajov administratívnej povahy, ktoré sa najprv uvedú v prílohe k legislatívnemu finančnému výkazu (príloha V interných pravidiel), ktorá sa na účely medziútvarovej konzultácie nahrá do aplikácie DECIDE.

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

		Rok **N**	Rok **N + 1**	Rok **N + 2**	Rok **N + 3**	Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)			**SPOLU**
GR: <…….>									
○ Ľudské zdroje									
○ Ostatné administratívne výdavky									
GR <…….> **SPOLU**	Rozpočtové prostriedky								

Rozpočtové prostriedky OKRUHU 7 viacročného finančného rámca **SPOLU**	(Záväzky spolu = Platby spolu)								

3.2.2. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na administratívne rozpočtové prostriedky

☒ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov

☐ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto administratívnych rozpočtových prostriedkov:

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

	Rok **2024**	Rok **2025**	Rok **2026**	Rok **2027**		**OKRUH 7 viacročného finančného rámca SPOLU**
Ľudské zdroje						
Ostatné administratívne výdavky						
Medzisúčet OKRUHU 7 viacročného finančného rámca						

Mimo OKRUHU 7[30] **viacročného finančného rámca**						
Ľudské zdroje						
Ostatné administratívne výdavky						
Medzisúčet mimo OKRUHU 7 viacročného finančného rámca						

SPOLU						

Rozpočtové prostriedky potrebné na ľudské zdroje a na ostatné administratívne výdavky budú pokryté rozpočtovými prostriedkami GR, ktoré už boli pridelené na riadenie akcie a/alebo boli prerozdelené v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu prideliť riadiacemu GR v rámci ročného postupu prideľovania zdrojov a v závislosti od rozpočtových obmedzení.

30 Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky na podporu vykonávania programov a/alebo akcií EÚ (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.

Odhadovaná potreba ľudských zdrojov

☒ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie ľudských zdrojov.

☐ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto ľudských zdrojov:

odhady sa vyjadrujú v ekvivalente plného pracovného času

		2024	2025	2026	2027	Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)		
O Plán pracovných miest (úradníci a dočasní zamestnanci)								
20 01 02 01 (ústredie a zastúpenia Komisie)								
20 01 02 03 (delegácie)								
01 01 01 01 (nepriamy výskum)								
01 01 01 11 (priamy výskum)								
Iné rozpočtové riadky (uveďte)								
O Externí zamestnanci (ekvivalent plného pracovného času)[31]								
20 02 01 (ZZ, VNE, DAZ z celkového finančného krytia)								
20 02 03 (ZZ, MZ, VNE, DAZ, PED v delegáciách)								
XX 01 xx yy zz [32]	– ústredie							
	– delegácie							
01 01 01 02 (ZZ, DAZ, VNE – nepriamy výskum)								
01 01 01 12 (ZZ, DAZ, VNE – priamy výskum)								
Iné rozpočtové riadky								
SPOLU								
O Externí zamestnanci (ekvivalent plného pracovného času FTE) – ZZ, MZ, VNE, DAZ, PED [33] Iný rozpočtový riadok: Pripísané príjmy								
Financované z pripísaných príjmov – ústredie								
Financované z pripísaných príjmov – delegácia								
SPOLU								

XX predstavuje príslušnú oblasť politiky alebo rozpočtovú hlavu.

Potreba ľudských zdrojov bude pokrytá úradníkmi GR, ktorí už boli pridelení na riadenie akcie a/alebo boli interne prerozdelení v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu prideliť riadiacemu GR v rámci ročného postupu prideľovania zdrojov a v závislosti od rozpočtových obmedzení.

Opis úloh, ktoré sa majú vykonávať:

Úradníci a dočasní zamestnanci	
Externí zamestnanci	

[31] ZZ = zmluvný zamestnanec; MZ = miestny zamestnanec; VNE = vyslaný národný expert; DAZ = dočasný agentúrny zamestnanec; PED = pomocný expert v delegácii.

[32] Čiastkový strop pre externých zamestnancov financovaných z operačných rozpočtových prostriedkov (pôvodné rozpočtové riadky „BA“).

[33] ZZ = zmluvný zamestnanec; MZ = miestny zamestnanec; VNE = vyslaný národný expert; DAZ = dočasný agentúrny zamestnanec; PED = pomocný expert v delegácii.

3.2.3. Súlad s platným viacročným finančným rámcom

Úvery sa budú financovať pomocou vypožičiavania si prostriedkov zo strany EÚ na finančných trhoch.

☒ môžu byť v plnej miere financované prerozdelením v rámci príslušného okruhu viacročného finančného rámca (VFR).

☐ si vyžaduje použitie nepridelenej rezervy v rámci príslušného okruhu VFR a/alebo použitie osobitných nástrojov vymedzených v nariadení o VFR.

☐ vyžaduje si revíziu VFR.

3.2.4. Príspevky od tretích strán

Návrh/iniciatíva:

☐ nezahŕňa spolufinancovanie tretími stranami[34]

☒ zahŕňa spolufinancovanie tretími stranami, ako je odhadnuté v nasledujúcej tabuľke:

rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

	Rok **N**[35]	Rok **N + 1**	Rok **N + 2**	Rok **N + 3**	Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)			Spolu
Uveďte spolufinancujúci subjekt	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*
Prostriedky zo spolufinancovania SPOLU	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*

[34] Príspevky od tretích strán budú mať formu pripísaných príjmov uvedených v ďalšom oddiele.

[35] Rok N je rokom, v ktorom sa návrh/iniciatíva začína vykonávať. Nahraďte „N“ očakávaným prvým rokom vykonávania (napríklad: 2021). To isté urobte aj pri nasledujúcich rokoch.

3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy

- ☐ Návrh/iniciatíva nemá finančný vplyv na príjmy.
- ☒ Návrh/iniciatíva má tento finančný vplyv na príjmy:
- ☐ vplyv na vlastné zdroje
- ☑ vplyv na iné príjmy

uveďte, či sú príjmy pripísané rozpočtovým riadkom výdavkov ☑

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Rozpočtový riadok príjmov:	Rozpočtové prostriedky k dispozícii v bežnom rozpočtovom roku	Vplyv návrhu/iniciatívy[36]						
		Rok **N**	Rok **N + 1**	Rok **N + 2**	Rok **N + 3**	Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)		
Položka 6642 Mechanizmus spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu – Pripísané príjmy	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*

V prípade pripísaných príjmov uveďte príslušné rozpočtové riadky výdavkov.

Pozri oddiel 3.2.1 vyššie.

[36] Pokiaľ ide o tradičné vlastné zdroje (clá, odvody z produkcie cukru), uvedené sumy musia predstavovať čisté sumy, t. j. po odčítaní 25 % na náklady na výber.